

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 7 декември 2023 г.
(OR. en)

16521/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0081(COD)

COMPET 1247
IND 680
MI 1104
BETREG 40
DIGIT 294
ECOFIN 1347
EDUC 474
ENER 684
POLCOM 306
RECH 549
CODEC 2436

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	16056/23
№ док. Ком.:	7613/23 + ADD1
Относно:	Предложение за регламент за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за производство на продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии (законодателен акт за промишленост с нулеви нетни емисии) – <i>Резултати от работата</i>

Приложено се изпраща на делегациите текстът на общия подход по посоченото по-горе предложение, одобрен от Съвета по конкурентоспособност на заседанието му от 7 декември 2023 г.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за
производство на продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии
(законодателен акт за промишленост с нулеви нетни емисии)**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него, както и член 192, параграф 1 от него във връзка с членове 16 – 18 от настоящия регламент,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Трансформацията към нулеви нетни емисии вече предизвиква огромни промишлени, икономически и геополитически промени по целия свят, които ще стават все по-явни с напредването на усилията за декарбонизация в световен мащаб.

¹ ОВ С 349, 29.9.2023 г., стр. 179.

² ОВ С 2023/254, 26.10.2023 г.

- (1a) Предвид сложността и транснационалния характер на технологиите за нулеви нетни емисии, има голяма вероятност едни некоординирани национални мерки за осигуряване на достъп до тези технологии да нарушат конкуренцията и да разпокъсат единния пазар. Некоординираните действия на държавите членки могат да доведат до налагане на различно регулиране за пазарните оператори, предоставяне на различни равнища на достъп до доставки на технологии за нулеви нетни емисии в държавите членки, включително чрез осигуряване на различни равнища на подкрепа за производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, въвеждане на различни правила и некоординирани форми на възлагане на обществени поръчки, различни процеси и срокове във връзка с процедурите за издаване на разрешения, което би довело до пречки пред трансграничната търговия между държавите членки и по този начин би възпрепятствало правилното функциониране на вътрешния пазар. Ето защо, за да се гарантира функционирането на единния пазар, е необходимо да се създаде обща правна рамка на Съюза за колективно справяне с това основно предизвикателство чрез по-устойчиви и по-сигурни доставки за Съюза при технологиите за нулеви нетни емисии.

- (16) Същевременно Съюзът се е ангажирал с ускорена декарбонизация на икономиката си и амбициозно внедряване на възобновяеми енергийни източници, за да постигне климатична неутралност или нулеви нетни емисии (емисии след приспадане на поглъщанията) до 2050 г. Тази цел е в основата на Европейския зелен пакт — актуализираната промишлена стратегия на ЕС — и е в съответствие с ангажимента на Съюза за действия в областта на климата в световен мащаб съгласно Парижкото споразумение³. С оглед постигането на климатична неутралност Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета⁴ определя обвързваща цел на Съюза в областта на климата за намаляване на нетните емисии на парникови газове с поне 55 % до 2030 г. в сравнение с равнищата от 1990 г. С предложения пакет „Подготвени за цел 55“⁵ се цели постигане на целта на Съюза в областта на климата за 2030 г. и се преразглежда и актуализира законодателството на Съюза в това отношение.
- (1в) Освен това в Съобщението относно Промисления план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии⁶ бе очертан всеобхватен подход за подкрепа на разрастването на технологиите за чиста енергия, който се основава на четири стълба. По първия стълб целта е изграждане на регулаторна среда, която опростява и оптимизира издаването на разрешения за нови производствени и монтажни обекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, както и улеснява разрастването на отраслите в Съюза, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии. Вторият стълб на плана се състои в стимулиране на инвестициите и финансиране на производството на технологии за нулеви нетни емисии. Третият стълб е свързан с развитието на уменията, които са нужни за осъществяването на прехода, и с увеличаването на броя на квалифицираните работници в сектора на технологиите за чиста енергия. Четвъртият стълб е насочен към търговията и диверсификацията на веригата за доставка на суровините от критично значение. Това включва създаване на клуб за суровините от критично значение, работа с единомислещи партньори за колективно укрепване на веригите за доставки и отскубване от зависимостта от единствени доставчици на суровини от критично значение.

³ Решение (ЕС) 2016/1841 на Съвета от 5 октомври 2016 г. за сключване, от името на Европейския съюз, на Парижкото споразумение, прието по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата, ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

⁴ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата), ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1.

⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. „Подготвени за цел 55“: постигане на целта на ЕС в областта на климата до 2030 г. по пътя към неутралност по отношение на климата. COM(2021) 550, 14.7.2021 г.

⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“, Брюксел, COM/2023/62 final, 1.2.2023 г.

- (2) Единният пазар предоставя подходяща среда за осигуряване на трансграничен достъп в необходимите мащаби и темпове до технологиите, които са необходими за постигане на амбициозните цели на Съюза в областта на климата и енергетиката. Пътят към нулеви нетни емисии разкрива големи възможности за разширяване на отраслите в Съюза, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии, като се използва силата на единния пазар чрез насърчаване на инвестициите в технологии, което ще позволи декарбонизацията на нашите икономически сектори – от енергоснабдяването до транспорта, сградите и промишлеността. Една силна промишленост с нулеви нетни емисии в Европейския съюз може да помогне значително за ефективното постигане на целите на Съюза в областта на климата и енергетиката, а също да подкрепи други цели на Европейския зелен пакт, като същевременно запазва и създава качествени работни места и растеж.
- (7) За постигането на целите в областта на климата и енергетиката до 2030 г. е необходимо енергийната ефективност да получи приоритет. Икономии на енергия са най-евтиният, най-безопасният и най-чистият начин за постигане на тези цели. Принципът за поставяне на енергийната ефективност на първо място е общ принцип на енергийната политика на ЕС и е важен както от гледна точка на практическото му приложение в политиката, така и при вземането на инвестиционни решения. Ето защо е от съществено значение да се разширят производствените мощности на Съюза за енергоспестяващи технологии, като например термопомпи, районни отоплителни и охладителни системи и интелигентни технологии за електроенергийната мрежа, които помагат на ЕС да намали и контролира потреблението си на електроенергия.

- (8) Целите на Съюза в областта на декарбонизацията, сигурността на енергийните доставки, цифровизацията на енергийната система и електрификацията на потреблението, например в областта на мобилността и нуждата от допълнителни станции за по-бързо зареждане, изискват огромно разширяване на електроенергийните мрежи в Европейския съюз, както на ниво пренос, така и на ниво разпределение. На ниво пренос са необходими уредби за постоянен ток с високо напрежение, наред с другото за свързване към съоръженията за възобновяеми енергийни източници в морето; докато на ниво разпределение свързването на доставчиците на електроенергия и управлението на гъвкавостта от страната на потреблението се крепят на инвестиции в иновативни технологии за електроенергийната мрежа, като например интелигентно зареждане на електрически превозни средства (EVSC), енергийно ефективна сградна и промишлена автоматизация и интелигентни регулатори, инфраструктура за модерни методи на отчитане (AMI) и домашни системи за управление на енергията (HEMS). Електроенергийната мрежа трябва да взаимодейства с много участници или устройства въз основа на ниво на наблюдаемост с предоставяне на подробни данни, и следователно на разполагаемостта на данни, за да се осигури гъвкавост, интелигентно зареждане и интелигентни сгради, като интелигентните електроенергийни мрежи позволяват реакция от страната на потребителите и използването на възобновяеми енергийни източници. Свързването на технологиите за нулеви нетни емисии с мрежата на Европейския съюз изисква значително разширяване на производствените мощности за електроенергийните мрежи по отношение на кабели, подстанции и трансформатори, както на сушата, така и в морето.
- (9) Поради това са необходими допълнителни политически усилия за подобряване на пазарните условия за технологиите, налични на пазара, както и доставките на технологии за нулеви нетни емисии и веригите за доставки в областта на тези технологии, за намаляване на разпокъсаността на пазара и за запазване или укрепване на цялостната издръжливост и конкурентоспособност на енергийната система на Съюза, които същевременно да имат добър потенциал за бързо разрастване в подкрепа на усилията за постигане на целта на Съюза в областта на климата до 2030 г. Това включва достъп до безопасен и устойчив източник на най-добрите в своя клас горива, както е описано в съображение 8 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/1214 на Комисията.

- (10) За постигането на целите за 2030 г. е необходимо да се обърне специално внимание на някои от технологиите за нулеви нетни емисии, които се считат за стратегически, като се има предвид и техният значителен принос за постигането на нулеви нетни емисии до 2050 г. Тези стратегически технологии за нулеви нетни емисии играят ключова роля за отворената стратегическа автономност на Съюза, като гарантират, че гражданите имат достъп до чиста и сигурна енергия на приемливи цени. Като се има предвид тяхната роля, тези технологии следва да се ползват от оптимизирани и ефикасни процедури за издаване на разрешения, да получават статут на проекти с възможно най-голямо национално значение съгласно националното законодателство и да се ползват от допълнителна подкрепа за привличане на инвестиции, като същевременно продължават да изпълняват задълженията на ЕС и международните задължения съгласно директивите за опазване на природата и Конвенцията от Орхус. Стратегическите технологии за нулеви нетни емисии следва да бъдат налични на пазара, да имат добър потенциал за бързо разрастване и да са достигнали равнище на технологична готовност поне 8. Тези технологии следва да укрепват сигурността на веригите на доставки в рамките на Съюза, като същевременно допринасят за целите на Съюза за декарбонизация и подобряват функционирането на единния пазар.
- (10a) Списъкът на стратегическите технологии за нулеви нетни емисии включва и технологии, които не всички държави членки приемат за източник на чиста и сигурна енергия. Това е в съответствие с правото им на избор между различни енергийни източници и общата структура на енергийните им доставки, както и промишлената им политика. За да се защитят тези права, списъкът на стратегическите технологии не засяга разпределението на средствата в рамките на настоящата многогодишна финансова рамка 2021—27 г., по-специално по отношение на критериите за разпределяне, допустимост и отпускане на средства, свързани с енергийните технологии, във фондовете на Съюза, включително в тези, които са финансирани чрез квоти по СТЕ или подкрепа от ЕИБ. Отделните държави членки също така не следва да бъдат задължени да признават за стратегически проектите, подкрепящи верига за създаване на стойност за дадена технология, която съответната държава членка не приема като част от своя енергиен микс.
- (11) За да се гарантира, че бъдещата енергийна система на Съюза е устойчива, това разрастване следва да се извърши по цялата верига на доставки на въпросните технологии, при пълна съгласуваност и взаимно допълване със [Законодателния акт за суровините от критично значение] и Законодателния акт за интегралните схеми.

- (11-б) Настоящият регламент следва да допълни [Законодателния акт за суровините от критично значение] чрез съсредоточаване върху производството на технологии за нулеви нетни емисии по отношение на крайните продукти, ключовите компоненти и специфичните машини, използвани за тяхното производство. [Законодателният акт за суровините от критично значение] се съсредоточава по-скоро върху частта нагоре по веригата на доставки, по-специално суровините от критично значение и техния добив, преработка и рециклиране. Те са абсолютно необходими за широк набор от стратегически сектори, включително промишлеността с нулеви нетни емисии, цифровата промишленост, авиокосмическата промишленост и сектора на отбраната. Като следват същата логика за поддържане на икономическа обосновка, модернизиране и предоставяне на подходящи умения и подкрепа на инвестициите, настоящият регламент и [Законодателният акт за суровините от критично значение] работят заедно за създаването на полезни взаимодействия в регулаторната подкрепа по цялата верига на доставки за производство на технологии за нулеви нетни емисии в Съюза. В настоящия регламент се пояснява, че той обхваща и преработените материали, които са съществен компонент на технологиите за нулеви нетни емисии, с изключение на суровините от критично значение, попадащи в обхвата на [Законодателния акт за суровините от критично значение].
- (11-а) В приложение X е поместен неизчерпателен списък на крайните продукти и специфичните компоненти, които са от съществено значение за производството на технологии за нулеви нетни емисии; включени са крайните продукти и техните компоненти, които се произвеждат и търгуват от дадено дружество, включително преработени материали, но са изключени суровините, обхванати от [Законодателния акт за суровините от критично значение]. В случаите на интегрирани производствени съоръжения, които обхващат производството на материали, попадащи едновременно в обхвата на [Законодателния акт за суровините от критично значение] и на настоящия регламент, крайният продукт на съоръженията определя обхвата, в който се регулира това съоръжение. Специфични компоненти и специфични машини, които не са обхванати в приложение X, все пак могат да бъдат включени в обхвата на настоящия регламент, когато въз основа на доказателства, предоставени на национален компетентен орган, организаторът на проекта може да докаже, например чрез пазарни проучвания или споразумения за изкупуване, че специфичните компоненти или конкретните машини се използват основно за производството на технологии за нулеви нетни емисии, с изключение на суровините от критично значение, попадащи в обхвата на Законодателния акт за суровините от критично значение.

(11a) За да се решат въпросите, свързани със сигурността на доставките, като същевременно се допринася за подпомагането на издръжливостта на енергийната система на Съюза, както и усилията за декарбонизация и модернизация, производствените мощности за технологии за нулеви нетни емисии в Съюза трябва да нараснат. Необходимо е Съюзът да гарантира, че регулаторната среда за производителите на слънчеви фотоволтаични (ФВ) технологии им позволява да увеличат конкурентното си предимство и да подобрят перспективите за сигурността на доставките, като се стремят до 2030 г. да достигнат поне 30 гигавата оперативни производствени мощности за слънчеви фотоволтаични уредби в цялата верига на стойността на ФВ, в съответствие с целите, заложи в Европейския алианс на промишлеността за производство на фотоволтаична енергия, който има подкрепата на Стратегията на ЕС за слънчевата енергия⁷. Необходимо е Съюзът да гарантира, че регулаторната среда за производителите на вятърни генератори и термопомпи им позволява да затвърдят конкурентното си предимство и да запазят или увеличат сегашните си пазарни дялове през това десетилетие в съответствие с прогнозите на Съюза за внедряване на технологии, които да отговарят на неговите цели за 2030 г. в областта на енергетиката и климата⁸. Това означава, че през 2030 г. производствените мощности на Съюза за вятърни генератори трябва да бъдат най-малко 36 GW, а за термопомпи — най-малко 31 GW. Необходимо е производителите от Съюза на акумулаторни батерии и електролизьори да намерят регулаторна среда, която им позволява да затвърдят технологичното си лидерство и да допринесат активно за формирането на тези пазари. При технологиите за акумулаторни батерии това би означавало принос за постигане на целите на Европейския алианс за акумулаторните батерии и стремеж почти 90 % от годишното търсене на акумулаторни батерии в Съюза да бъде задоволено от производители на акумулаторни батерии от Съюза, което означава производствени мощности на Съюза от поне 550 GWh през 2030 г. За производителите на електролизьори в ЕС планът REPowerEU предвижда до 2030 г. да бъдат произведени 10 млн. тона водород от възобновяеми източници на вътрешния пазар и да бъдат внесени още до 10 млн. тона водород от възобновяеми източници.

⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Стратегия на ЕС за слънчевата енергия“, SWD(2022) 148 final, 18.5.2022 г.

⁸ Съгласно целите на плана REPowerEU, изложени в него (COM/2022/230 final), и придружаващия го работен документ на службите на Комисията „Изпълнение на плана за действие на ЕС за енергийна ефективност: нужди от инвестиции, ускорител на водорода и постигане на целите във връзка с биометана“, придружаващ документа: Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „План REPowerEU“, SWD/2022/230 final, 18.5.2022 г.

За да може технологичното лидерство на ЕС да се превърне в търговско, зад което застават Комисията и Европейският алианс за чист водород в своята Съвместна декларация за електролизьорите, на производителите на електролизьори в ЕС следва да бъде предоставена възможността да увеличат допълнително капацитета си, така че до 2030 г. общата мощност на инсталираните електролизьори да достигне поне 100 GW за водород.

Производителите на авиационни и морски горива от Съюза трябва да продължат да разработват, произвеждат и увеличават количествата на устойчивите алтернативни горива, за да допринесат значително за намаляването на емисиите на парникови газове в транспортния сектор с 90 % през 2050 г., както и да изпълнят задълженията, определени в [ReFuelEU за въздушния транспорт/Fuel EU за морския сектор]. Това се подкрепя решително и от Промисления алианс за веригата за създаване на стойност за възобновяемите и нисковъглеродните горива. Съюзът трябва да гарантира, че регулаторната среда и рамката за подкрепа на производителите на устойчиви технологии за алтернативни горива във въздухоплаването и мореплаването им позволяват да увеличат производствения си капацитет по цялата верига за създаване на стойност на горивата — от събирането и доставката на суровини до смесването, включително капацитета за преобразуване и рафиниране.

- (116) Като се вземат предвид заедно тези цели и същевременно се отчита фактът, че за някои елементи от веригата на доставките (например инвертори, както и слънчеви фотоеlementи, полупроводникови пластини и слитъци за слънчеви фотоволтаични уредби или катоди и аноди за акумулаторни батерии) производствените мощности на Съюза са ниски. С цел да се способства за решаването на бъдещите безпокойство въпроси за зависимостта и уязвимостта, свързани с вноса, и да се гарантира постигането на целите на Съюза в областта на климата и енергетиката, се предлага общ сравнителен показател за производството в Европейския съюз на стратегически продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, като същевременно се полагат усилия за постигане на подобен показател за технологиите за нулеви нетни емисии. Годишният капацитет на Съюза в областта на технологиите за нулеви нетни емисии следва да се стреми към доближаване или постигане на общ годишен производствен сравнителен показател от най-малко 40 % от годишните нужди от внедряване до 2030 г. за стратегическите технологии за нулеви нетни емисии, разглеждани като цяло.

- (11г) В същото време продуктите в областта на технологиите за нулеви нетни емисии ще допринасят за издръжливостта на Съюза и сигурността на доставките на чиста енергия. Сигурните доставки на чиста енергия са предпоставка за икономическото развитие, както и за обществения ред и сигурност. Продуктите в областта на технологиите за нулеви нетни емисии ще ползват и други стратегически важни стопански сектори, като например земеделието и производството на храни, осигурявайки достъп до чиста енергия и машини на конкурентни цени, което допринася по устойчив начин за продоволствената сигурност на ЕС и за осигуряването на все по-голям пазар за алтернативни продукти на биологична основа чрез кръговата икономика. По същия начин постигането на амбициозните цели на Съюза в областта на климата ще доведе до икономически растеж и нарастване на социалното благосъстояние.
- (11д) За да се запази конкурентоспособността и да се намалят настоящите стратегически зависимости от вноса на ключови продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии и техните вериги на доставка, като същевременно се избегне формирането на нови зависимости, е необходимо Съюзът да продължи да укрепва своята индустриална база за постигане на нулеви нетни емисии и да стане по-конкурентоспособен и среда, която благоприятства иновациите. Съюзът трябва да създаде условия за по-бързо, по-лесно и по-предвидимо развитие на производствените мощности, като същевременно намали административната тежест и премахне трансграничните пречки.
- (11е) За да може проектите за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии да бъдат внедрени или да се разраснат възможно най-бързо с цел да се гарантира сигурност на доставките за Съюза на технологии за нулеви нетни емисии, е важно да се постигне ефикасност в планирането и сигурността на инвестициите, като се сведе до минимум административната тежест за организаторите на проекти. Поради това процесите по издаване на разрешения от държавите членки за проекти за производство на технологии за нулеви нетни емисии следва да бъдат рационализирани, като същевременно се гарантира, че тези проекти са безопасни, сигурни и екологично устойчиви и отговарят на екологичните и социалните изисквания и изискванията за безопасността. Законодателството на Съюза в областта на околната среда определя общи условия за процеса и съдържанието на националните процедури за издаване на разрешения, като по този начин осигурява високо ниво на опазване на околната среда.

Предоставянето на статут на стратегически проект за нулеви нетни емисии следва да не засяга приложимите условия за издаване на разрешения за съответните проекти, включително посочените в Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁹, Директива 92/43/ЕИО на Съвета¹⁰, Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹¹, Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹², Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹³ и Директива (ЕС) 2010/75 на Европейския парламент и на Съвета¹⁴.

- (11ж) Същевременно непредвидимостта, сложността, а понякога и прекомерната продължителност на националните процедури за издаване на разрешения подкопават инвестиционната сигурност, необходима за ефективното разработване на проекти за производство на технологии за нулеви нетни емисии. Ето защо, за да осигурят и ускорят ефективното им прилагане, държавите членки следва да прилагат рационализирани и ефикасни процедури за издаване на разрешения. Освен това стратегическите проекти за нулеви нетни емисии следва да се считат за спешни на национално равнище и следователно да получат приоритетен статут, доколкото и в степента, в която националното законодателство предвижда такива спешни процедури във всички съдебни производства и процедури за уреждане на спорове, свързани с тях, без това да пречи на компетентните органи да рационализират издаването на разрешения за други проекти за производство на технологии за нулеви нетни емисии, които не са стратегически проекти за нулеви нетни емисии, или издаването на разрешения по принцип.

⁹ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

¹⁰ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

¹¹ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

¹² Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета.

¹³ Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56).

¹⁴ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (преработен текст), (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

- (11з) Като се има предвид ролята на стратегическите проекти за нулеви нетни емисии за гарантиране на сигурността на доставките за Съюза на технологии за нулеви нетни емисии, както и приносът им за отворената стратегическа автономност на Съюза и за екологичния и цифровия преход, отговорните органи за издаване на разрешенията следва да разглеждат тези проекти като проекти от обществен интерес. Въз основа на своята индивидуална оценка отговорният орган за издаване на разрешенията може да стигне до заключението, че общественият интерес, обслужван от проекта, има предимство пред обществените интереси, свързани с опазването на природата и околната среда, и че следователно проектът може да бъде разрешен, при условие че са изпълнени всички съответни условия, посочени в Директива 2000/60/ЕО, Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО¹⁵ или в [Регламента относно възстановяването на природата].
- (11и) За да се намали сложността и да се повиши ефикасността и прозрачността, организаторите на проекти за производство на технологии за нулеви нетни емисии следва да могат да взаимодействат с определено звено за контакт, отговарящо за улесняването и координирането на целия процес по издаване на разрешения, и да улесняват издаването на цялостно решение в рамките на приложимия срок. За тази цел държавите членки следва да определят едно или повече единни звена за контакт. Ако държава членка реши да определи повече от едно звено за контакт, тя следва да предостави на организаторите на проекти ясна информация за това кое звено за контакт отговаря за техния проект. Държавата членка следва да прецени дали определеното звено за контакт следва да бъде и орган, който взема решения за издаване на разрешения. Определеното звено за контакт следва най-малкото да уведомява организаторите на проекти за цялостното решение. В зависимост от вътрешната организация на дадена държава членка може да е възможно задачите на определеното звено за контакт да бъдат делегирани на друг орган на местно, регионално или национално равнище при същите условия.

¹⁵ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7—25).

- (11й) За да се осигури яснота относно статута на разрешенията за стратегически проекти за нулеви нетни емисии, държавите членки следва да гарантират, че всички спорове относно процеса по издаване на разрешения се решават своевременно. За тази цел държавите членки следва да гарантират, че заявителите и организаторите на проекти имат достъп до опростена процедура за постигане на споразумение и че стратегическите проекти за нулеви нетни емисии се разглеждат като спешни във всички свързани с тях съдебни производства и процедури за уреждане на спорове, като се гарантира зачитане на правото на защита, ако и доколкото националното законодателство предвижда такива спешни процедури.
- (11к) За да се даде възможност на предприятията и организаторите на проекти, включително при трансгранични проекти, да извличат пряка полза от вътрешния пазар, без да понасят излишна допълнителна административна тежест, в Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶, с който бе създадена единната цифрова платформа, са предвидени общи правила за осигуряването онлайн на информация, процедури и услуги за оказване на помощ, които са от значение за функционирането на вътрешния пазар. Информацията, която е необходимо да се представя на националните компетентни органи чрез определеното звено за контакт като част от процесите по издаване на разрешения, обхванати от настоящия регламент, трябва да бъде обхваната в приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1724 след изменянето му с настоящия регламент, а съответните процедури да бъдат включени в приложение II към него, за да се гарантира, че организаторите на проекти могат да се възползват изцяло от онлайн процедурите и от услугите на техническата система, основана на принципа на еднократност. Определените звена за контакт, действащи като единни звена за контакт съгласно настоящия регламент, се включват в списъка на службите за оказване на съдействие и решаване на проблеми в приложение III към Регламент (ЕС) 2018/1724.

¹⁶ Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1).

- (11л) Проектите за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии преминават през продължителни и сложни процедури за издаване на разрешения, които продължават от две до седем години, в зависимост от държавата членка, технологията и сегмента на веригата за създаване на стойност. Като се има предвид размерът на необходимите инвестиции — по-специално за проектите с размери, сравними с тези на огромна фабрика, каквито са необходими за постигане на очакваните икономии от мащаба — неадекватните процеси по издаване на разрешения се явяват допълнителна пречка и често оказват неблагоприятен ефект върху увеличаването на производствените мощности в областта на технологиите за нулеви нетни емисии в Съюза. За да осигурят на организаторите на проекти и на други инвеститори сигурността и яснотата, които са им необходими, за да засилят разработването на проекти за производство на технологии за нулеви нетни емисии, държавите членки следва да гарантират, че процесът по издаване на разрешения за такива проекти не се простира отвъд предварително определените срокове. За стратегически проекти за нулеви нетни емисии продължителността на процеса по издаване на разрешения следва да не надвишава 12 месеца за съоръжения с годишно производство от 1 GW или повече и девет месеца за съоръжения с годишно производство под 1 GW. За всички други производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии продължителността на процеса по издаване на разрешение следва да не надвишава 18 месеца за съоръжения с годишно производство над 1 GW и 12 месеца за съоръжения с годишно производство под 1 GW. За технологиите за нулеви нетни емисии, за които количественият показател GW не е от значение, като например електроенергийните мрежи и технологиите за улавяне и съхраняване на въглероден диоксид (CCS) или улавяне и използване на въглероден диоксид (CCU), следва да се прилагат горните граници на гореспосочените крайни срокове. Първата стъпка от оценката на въздействието върху околната среда в рамките на Директивата относно оценката на въздействието върху околната среда (2011/92/ЕС), която се състои в изготвянето на доклад за оценка на въздействието върху околната среда, често обаче се извършва предимно от организатора на проекта. Поради това тази стъпка не следва да бъде включена в сроковете, с които са обвързани държавите членки в процеса на издаване на разрешения. Освен това в изключителни случаи, свързани с естеството, сложността, местоположението или мащаба на предложения проект, държавите членки следва да могат да удължават сроковете. Такива изключителни случаи могат да включват непредвидени обстоятелства, които пораждаат необходимостта от добавяне или допълване на екологичните оценки, свързани с проекта, или забавяния поради процеси на отчуждаване, когато това е необходимо.

- (11м) Освен това, като се има предвид значението на стратегическите проекти за нулеви нетни емисии за енергийните доставки на Съюза, някои административни ограничения следва да бъдат частично отменени или опростени, за да се ускори тяхното изпълнение.
- (11н) Оценките на въздействието върху околната среда и лицензите, изисквани съгласно правото на Съюза, включително по отношение на водите, почвите, въздуха, екосистемите, местообитанията, биологичното разнообразие и птиците, са неразделна част от процедурата по издаване на разрешение за проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии и съществена предпазна мярка, за да се гарантира, че отрицателните въздействия върху околната среда са избегнати или сведени до минимум. Същевременно, за да се гарантира, че процедурите по издаване на разрешения за производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии са предвидими и навременни, следва да се използват всички възможности за рационализиране на изискваните оценки и лицензи, без да се понижава нивото на защита на околната среда. Във връзка с това следва да се гарантира, че необходимите оценки са обединени, за да се предотврати ненужно припокриване, и следва да се гарантира, че организаторите на проекти и отговорните органи изрично се договарят за обхвата на обединената оценка преди извършването ѝ, за да се предотвратят ненужни последващи действия.
- (11о) Конфликтите относно земеползването могат да създадат пречки пред изпълнението на производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии. Добре разработените планове, включително териториалните планове и зонироването, които отчитат възможностите за осъществяване на производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, се изготвят с публично участие, във връзка с което се правят оценки на потенциалното въздействие върху околната среда, и имат потенциала да способстват за балансирането на обществен интерес и общото благо, като намалят потенциала за конфликти и ускорят устойчивото внедряване на производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии в Съюза. Поради това отговорните национални, регионални и местни органи следва да бъдат насърчавани да включват в разработването на плановете разпоредби за производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително стратегически проекти за нулеви нетни емисии, когато това е целесъобразно.

- (11oa) Държавите членки биха могли също така да използват други инструменти на политиката в подкрепа на производството на технологии за нулеви нетни емисии и стратегически технологии за нулеви нетни емисии в конкретни географски зони. Тези инструменти на политиката могат да включват, но не се ограничават до групирането на производителите на технологии за нулеви нетни емисии, ускоряването на процеса на издаване на разрешения, създаването на тестови съоръжения за технологии за нулеви нетни емисии, даването на възможност за регулаторни лаборатории, подпомагането на трансграничното сътрудничество, улесненото свързване към електроенергийната мрежа, физическата и цифровата инфраструктура и чистата енергия. Тези инструменти следва да бъдат определени от националните или местните органи и биха могли да се отнасят за нови зони или за съществуващи промишлени обекти.
- (11п) Необходимо е също да се предвидят мерки за постигане на целта на Съюза за осигуряване на оперативен капацитет до 2030 г. за нагнетяване на 50 млн. тона CO₂ годишно, като по този начин се подкрепя декарбонизацията на европейската промишленост и борбата с изменението на климата.
- (13) При разработването на решения за промишлеността за улавяне и съхраняване на въглероден диоксид е налице неуспешно координиране. От една страна, макар да нарастват ценовите стимули, свързани с CO₂, които системата на ЕС за търговия с емисии осигурява за промишлеността и за нейните инвестиции в улавяне на емисии на CO₂, както и за икономическата състоятелност на тези инвестиции, промишлеността е изправена пред значителен риск от липса на достъпни разрешени обекти за геоложко съхраняване. От друга страна, инвеститорите в първоначални обекти за съхраняване на CO₂ се налага да поемат непосредствените разходи по намиране, разработване и оценка на тези обекти, още преди да могат да кандидатстват за регулаторно разрешение за съхраняване. Участниците на пазара ще могат по-лесно да планират своите инвестиции, ако е налице прозрачност относно потенциалния капацитет за съхраняване на CO₂ от гледна точка на геоложката пригодност на съответните райони и ако разполагат с всички съществуващи геоложки данни, включително необработени и примерни данни, по-специално от проучването на обекти за добив на въглеводороди. Като вземат предвид поверителността, националната сигурност и търговската чувствителност, както и адекватното обезщетение за частно генерирани и притежавани от частни лица данни, държавите членки следва да осигуряват публичен достъп до тези данни и редовно да докладват в перспектива за напредъка в разработването на обектите за съхраняване на CO₂ и съответните нужди от капацитет за нагнетяване и съхраняване с оглед на колективното постигане на целта на целия Съюз по отношение на капацитета за нагнетяване на CO₂. Тези задължения за прозрачност не засягат правото на държавите членки да не разрешават или да ограничават разгръщането на капацитет за съхраняване на CO₂ на своята територия.

- (13a) За да се избегне блокирането на активи и да се гарантира, че прогнозният капацитет за нагнетяване ще доведе до намаляване на емисиите на CO₂, се признава, че до 2030 г. трябва да бъдат създадени цялостни и индивидуални вериги за създаване на стойност в областта на улавянето и съхраняването на въглероден диоксид, включително улавянето, транспортирането и съхраняването, с подходящи разпоредби, гарантиращи конкуренцията и свободния достъп.
- (14) Основна пречка пред инвестициите в улавянето на въглероден диоксид, които понастоящем стават все по-изгодни от икономическа гледна точка, е наличието на действащи обекти за съхраняване на CO₂ в Европа, което подсилва стимулите, описани в Директива 2003/87/ЕО. За да създаде условия за разрастването на технологиите и за да разшири водещите си производствени мощности, ЕС се нуждае от далновидно осигуряване на постоянни геоложки обекти за съхраняване на CO₂, разрешени в съответствие с Директива 2009/31/ЕС¹⁷, и от инфраструктура за транспортиране на CO₂. Чрез определянето на съюзна цел за осигуряване на оперативен капацитет до 2030 г. за нагнетяване на 50 млн. тона CO₂ годишно, в съответствие с очакваните нужди по отношение на този капацитет през 2030 г. и като се вземат предвид дружествата, извършващи дейност предимно в държави членки с много ограничен капацитет за съхранение поради правни, геоложки, географски, технически или пазарни ограничения, съответните сектори могат да координират инвестициите си по посока на европейска верига за създаване на стойност за нулеви нетни емисии при транспортирането и съхраняването на CO₂, която промишлеността може да използва за декарбонизиране на дейността си. Това първоначално внедряване ще подпомогне и по-нататъшното съхраняване на CO₂ в перспектива до 2050 г. Според оценките на Комисията до 2050 г. Съюзът може да се нуждае от улавяне на до 550 млн. тона CO₂ годишно, за да постигне целта за нулеви нетни емисии¹⁸, включително чрез поглъщане на въглероден диоксид. Такава първоначална цел за капацитет за съхраняване в промишлен мащаб ще освободи от риск инвестициите в улавянето на емисии на CO₂ като важен инструмент за постигане на климатична неутралност. Когато настоящият регламент бъде включен в Споразумението за ЕИП, съюзната цел относно осигуряване на оперативен капацитет до 2030 г. за нагнетяване на 50 млн. тона CO₂ годишно ще бъде съответно коригирана.

¹⁷ Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО, и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (текст от значение за ЕИП), (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114).

¹⁸ Задълбочен анализ в подкрепа на Съобщение на Комисията „Чиста планета за всички: Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика“.

- (15) Чрез определянето на обектите за съхраняване на CO₂ и на тяхната транспортна инфраструктура, които допринасят за постигането на целта на Съюза за 2030 г., като стратегически проекти за нулеви нетни емисии, може да се ускори и улесни развитието на обекти за съхраняване на CO₂, а нарастващото промишлено търсене на обекти за съхраняване може да се насочи към обектите за съхраняване, които са най-рентабилни. Все повече газови и нефтени находища с намаляващи залежи, които биха могли да бъдат превърнати в безопасни обекти за съхраняване на CO₂, са в края на своя полезен експлоатационен срок. Освен това петролната и газовата промишленост потвърди решимостта си да започне енергиен преход и разполага с активите, уменията и знанията, необходими за проучване и развитие на допълнителни обекти за съхраняване. За да бъде постигната съюзната цел за осигуряване на оперативен капацитет до 2030 г. за нагнетяване на 50 млн. тона CO₂ годишно, следва да се насърчава подход от гледна точка на веригата за създаване на стойност чрез действия както на равнището на ЕС, така и на национално равнище, за да се улеснят притежателите на лицензи за производство на нефт и газ в ЕС да правят необходимите инвестиции и за да се разработят жизнеспособни бизнес модели за цялата верига за създаване на стойност на въглеродния диоксид. За да се осигури навременно, общосъюзно и рентабилно развитие на обектите за съхраняване на CO₂ в съответствие с целта на ЕС за капацитет за нагнетяване, притежателите на лицензии за добив на нефт и газ в ЕС следва да допринесат за постигането на тази цел пропорционално на своите производствени мощности за нефт и газ, като същевременно се подходи гъвкаво спрямо възможно сътрудничество и отчитане на приноса на трети страни.
- (21a) Като се има предвид, че в някои държави членки вече се разработва капацитет за съхраняване, обхващащ задълженията на регулираните субекти, тези държави членки могат да поискат от Комисията да освободи субектите, задължени да допринасят за постигането на целта на Съюза за 50 милиона тона годишен оперативен капацитет за нагнетяване на CO₂ до 2030 г. Освобождаването би освободило субектите от индивидуалния им принос към целта, в случай че годишният оперативен капацитет за нагнетяване на CO₂ на територията на съответната държава членка надхвърля размера на индивидуалния принос, произтичащ от съответните производствени дейности. Допълнителен капацитет може да бъде предоставен на други задължени субекти под формата на споразумения, доколкото той не е бил отчетен при обосноваването на освобождаването.

- (22) През юни 2023 г. държавите членки следва да представят актуализирани проекти на своите национални планове в областта на енергетиката и климата (НПЕК) за периода 2021–2030 г.¹⁹. Както се подчертава в насоките на Комисията за държавите членки за актуализиране на националните планове в областта на енергетиката и климата за периода 2021–2030 г.²⁰, в актуализираните планове следва да бъдат описани целите и политиките на държавите членки за улесняване на разширяването на проектите за производство на налични на пазара нисковъглеродни технологии, оборудване и ключови компоненти на тяхната територия. В тези планове следва също така да се опишат целите и политиките на държавите членки за постигане на посоченото разширяване чрез усилия за диверсификация в трети държави и за даване на възможност на техните промишлени отрасли да улавят, пренасят и съхраняват трайно емисиите на CO₂ в обекти за геоложко съхраняване.
- (24) В рамките на първия стълб на Промисления план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии Съюзът следва да разработи и поддържа индустриална база за предоставяне на решения в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, с което да подсури енергийните си доставки, като същевременно не изоставя амбициозните си цели за постигане на климатична неутралност. В подкрепа на тази цел и за да се избегнат зависимости при доставките на технологии за нулеви нетни емисии, което би забавило резултатите от усилията на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове или би изложило на риск сигурността на енергийните доставки, в настоящия регламент следва да се определят разпоредби за насърчаване на търсенето на устойчиви и издръжливи технологии за нулеви нетни емисии.
- (25) Директиви 2014/23/ЕС, 2014/24/ЕС и 2014/25/ЕС позволяват на възлагащите органи и възложителите, които възлагат поръчки чрез процедури за възлагане на обществени поръчки, да определят кои оферти са най-изгодни икономически не единствено въз основа на цената или разходите, но отчитайки и други критерии. Тези критерии се отнасят до качеството на офертата, включително нейните социални, екологични и иновативни страни. Когато възлагат обществени поръчки в областта на технологиите за нулеви нетни емисии посредством тръжни процедури, тръжните условия следва надлежно да отчитат приноса на офертите към устойчивостта и издръжливостта по редица критерии, свързани с екологичната устойчивост, иновациите, издръжливостта и, когато е приложимо, интеграцията на енергийната система, заложи в офертата. Критериите трябва да бъдат балансирани и участието на МСП да бъде гарантирано.

¹⁹ Държавите членки актуализират националните си планове за периода 2021–2030 г. до юни 2023 г. (проектопланове) и юни 2024 г. (окончателни планове). Вж. член 14 и изискванията в глава 2 и приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1999.

²⁰ Известие на Комисията относно насоките за държавите членки за актуализиране на националните планове в областта на енергетиката и климата за периода 2021–2030 г. (ОВ С 495, 29.12.2022 г., стр. 24).

- (26) Критериите за социална устойчивост вече може да се прилагат съгласно съществуващото законодателство и може да включват условията на труд и колективното договаряне в съответствие с Европейския стълб на социалните права съгласно член 30, параграф 3 от Директива 2014/23/ЕС, член 18, параграф 2 от Директива 2014/24/ЕС и член 36, параграф 2 от Директива 2014/25/ЕС. Държавите членки следва да допринасят за социалната устойчивост, като вземат необходимите мерки, за да гарантират, че при изпълнението на договорите за поръчки икономическите оператори спазват приложимите задължения в областта на социалното и трудовото право, установени с правото на Съюза, националното право, колективните споразумения или с разпоредби на международното екологично, социално и трудово право, които са изброени в приложение X към Директива 2014/23/ЕС, приложение X към Директива 2014/24/ЕС и приложение XIV към Директива 2014/25/ЕС²¹.

²¹ Известие на Комисията – „Социално отговорни покупки – ръководство за предвиждане на социални критерии при възлагане на обществени поръчки (второ издание)“, C(2021) 3573 final.

(27) В съответствие с директиви 2014/23/ЕС, 2014/24/ЕС, 2014/25/ЕС и приложимото секторно законодателство, както и с предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране към устойчиви продукти²² и регламента на Европейския парламент и на Съвета относно батериите и отпадъчните батерии²³, и освен ако в тях не е посочено друго, при оценката на екологичната устойчивост на решенията за нулеви нетни емисии, доставяни въз основа на настоящия регламент, възлагащите органи и възложителите може да вземат предвид различни елементи с въздействие върху климата и околната среда. Те може да включат например дълготрайността и надеждността на решението; лесния ремонт и поддръжка и достъпа до такива услуги; лесното актуализиране и обновяване; лесното рециклиране и неговото качество; употребата на вещества; потреблението на енергия, вода и други ресурси на един или повече етапи от жизнения цикъл на продукта; теглото и обема на продукта и неговата опаковка; включването на възобновяеми материали или използвани компоненти; количеството, характеристиките и наличността на консумативи, необходими за правилната употреба и поддръжка; отпечатъка и въздействието на продукта върху околната среда през целия му жизнен цикъл; въглеродния отпечатък на продукта; изпускането на пластмасови микрочастици; емисиите във въздуха, водата или почвата, изпускани на един или повече етапи от жизнения цикъл на продукта; количеството генерирани отпадъци; условията за употреба. Задължителното прилагане на критериите за възлагане на обществени поръчки за технологии с нулеви нетни емисии не изключва прилагането на други имащи отношение критерии за възлагане, предвидени в приложимото секторно законодателство. Диапазонът на тежестта на критериите за възлагане на обществени поръчки за технологии за нулеви нетни емисии дава възможност на възлагащите органи и на възлагащите субекти да отдават съществено значение и на други критерии, като същевременно гарантират, че целите, преследвани със съображенията за устойчивост и издръжливост, са взети предвид в достатъчна степен.

²² Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране към устойчиви продукти и за отмяна на Директива 2009/125/ЕО, COM/2022/142 final, 30.3.2022 г.

²³ Регламент на Европейския парламент и на Съвета за батериите и негодните за употреба батерии, за изменение на Директива 2008/98/ЕО и Регламент (ЕС) 2019/1020 и за отмяна на Директива 2006/66/ЕО.

- (28) В рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка или на търг в подкрепа на производството или потреблението на енергия от възобновяеми източници, с оглед на необходимостта от избягване на това да има един-единствен източник на доставки на технологии за нулеви нетни емисии и без да се засягат международните ангажменти на Съюза, доставките следва да се смятат за недостатъчно диверсифицирани, ако най-малко над 50% от търсенето на конкретна технология за нулеви нетни емисии и специфичните компоненти, използвани предимно за производството на тези продукти в рамките на Съюза, се задоволява само от един източник.
- (28a) Когато възлагат поръчка за технологии за нулеви нетни емисии, възлагащите органи и възлагащите субекти могат да включат тези технологии като част от по-масщабна процедура за възлагане на обществена поръчка. В този случай те следва да разгледат възможността за разделяне на процедурата за възлагане на обществена поръчка на отделни обособени позиции, като определят минималните изисквания и актовете за тяхното изпълнение като изисквания по отношение на всяка конкретна обособена позиция.
- (28б) За да се насърчат отговорното бизнес поведение на оферентите, киберсигурността и сигурността на данните на използваните технологии, проектите и свързаните с тях инфраструктури и за да се стимулира цялостното и навременно изпълнение на проектите, публичните органи, които разработват търгове за внедряване на енергия от възобновяеми енергийни източници, следва да включат критерии за предварително класиране, свързани с отговорното бизнес поведение, киберсигурността и сигурността на данните и със способността за цялостно и навременно изпълнение на проекта.
- (28в) За да се подкрепи целта за разработване и поддържане на промишлена основа за осигуряването на стратегически технологии за енергия от възобновяеми източници с нулеви нетни емисии, за да се гарантират енергийните доставки на Съюза и да се избегнат зависимости за доставките на тези технологии, които биха забавили усилията на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове или биха изложили на риск сигурността на енергийните доставки, публичните органи, които разработват търгове за внедряване на енергия от възобновяеми източници, следва да повишат устойчивостта и издръжливостта на доставките на тези технологии в рамките на Съюза.

Държавите членки следва да оценят приноса на търговете за устойчивостта, като разгледат екологичната устойчивост на офертите, техния принос за иновациите и приноса им за интеграцията на енергийната система. За тази цел държавите членки следва да имат избор да въведат в тръжната структура критерии за предварително класиране или критерии за възлагане. Докато на критериите за предварително класиране трябва да отговарят всички проекти на оферентите, за да могат да участват в търга, критериите за възлагане имат за цел да се оценят и класират различните проекти, участващи в даден търг.

- (28г) Когато оценяват екологичната устойчивост на офертите, както под формата на критерии за предварително класиране, така и на критерии за възлагане, публичните органи, които разработват търгове за внедряване на енергия от възобновяеми енергийни източници, могат да вземат предвид различни елементи с въздействие върху климата и околната среда. Те може да включват например дълготрайността и надеждността на решението; лесния ремонт и поддръжка и достъпа до такива услуги; лесното актуализиране и обновяване; лесното рециклиране и неговото качество; употребата на вещества; потреблението на енергия, вода и други ресурси на един или повече етапи от жизнения цикъл на продукта; теглото и обема на продукта и неговата опаковка; включването на възобновяеми материали или използвани компоненти; количеството, характеристиките и наличността на консумативи, необходими за правилната употреба и поддръжка; отпечатъка и въздействието на продукта върху околната среда през целия му жизнен цикъл; въглеродния отпечатък на продукта; изпускането на пластмасови микрочастици; емисиите във въздуха, водата или почвата, изпускани на един или повече етапи от жизнения цикъл на продукта; количеството генерирани отпадъци; условията за употреба.
- (28д) За да се подпомогне проектирането и производството на по-иновативни и авангардни технологии за енергия от възобновяеми източници, приносът на офертите за устойчивостта може да отчита — под формата на критерии за предварително класиране или на критерии за възлагане — приноса към иновациите чрез предвиждане на критерии за предварително класиране или за възлагане, които насърчават използването на изцяло нови решения или подобряването на сравними най-съвременни решения.

- (28е) За да се подкрепи интегрирането на енергията от възобновяеми източници в енергийната система на Съюза и ползите от нея за икономически ефективна декарбонизация, приносът на офертите за устойчивостта може да отчита приноса за интеграцията на енергийната система, например чрез решения за гъвкавост, включително оптимизация на потреблението и съхранение на енергия, както и производство на водород от възобновяеми източници.
- (28 ж) За да се повиши издръжливостта на доставките на стратегически технологии за енергия от възобновяеми източници с нулеви нетни емисии и да се избегнат прекомерни зависимости от държави с висока концентрация на доставки в рамките на Съюза, публичните органи следва да оценяват чрез критерии за възлагане приноса за издръжливостта на различните проекти, участващи в търгове за внедряване на енергия от възобновяеми източници, като вземат предвид необходимостта от диверсифициране на доставките на стратегически технологии за енергия от възобновяеми източници с нулеви нетни емисии, без да се засягат международните ангажменти на Съюза. При класирането на офертите публичните органи следва да вземат предвид, че доставките следва да се смятат за недостатъчно диверсифицирани, ако най-малко над 50% от търсенето на конкретна технология за нулеви нетни емисии и специфичните компоненти, използвани предимно за производството на тези продукти в рамките на Съюза, са с произход от трета държава.
- (28з) Тежестта на критериите за приноса на офертата към устойчивостта и издръжливостта при търговете за внедряване на енергия от възобновяеми източници не засяга възможността органите, които разработват тези търгове, да определят по-висок праг за критериите, свързани с екологичната устойчивост, иновациите и интеграцията на енергийната система, ако това е съвместимо с всички ограничения за неценовите критерии, определени съгласно правилата за държавна помощ.
- (28и) С оглед на постигането на общия годишен производствен сравнителен показател за годишните нужди от внедряване до 2030 г. в рамките на Съюза, в настоящия регламент се предвижда конкретен дял от продаваните на търг количества, за които се прилагат неценови критерии. Определянето на дела на продаваните на търг количества следва, по целесъобразност, да се стреми да постигне постепенно общо увеличение на дела на количеството, което ще се продава на търг, с оглед обхващане на възможно най-много търгове и постигане на общите цели на настоящия регламент, при условие че Комисията извършва редовни оценки на въздействието на тези мерки върху развитието на промишлеността на Съюза и внедряването на технологии за енергия от възобновяеми източници. Точният дял от продаваното на търг количество следва да бъде определен с акт за изпълнение. Прегледът на дела на търговете следва да се извършва, докато бъде достигнат общият годишен производствен сравнителен показател от най-малко 40 %.

- (29) За целите на създаването на схеми в полза на домакинствата или потребителите, които да стимулират закупуването на крайни продукти с технологии за нулеви нетни емисии, и диферинцирането на източниците за доставка на технологии за нулеви нетни емисии, и без да се засягат международните ангажменти на Съюза, доставките следва да се смятат за недостатъчно диверсифицирани, ако над 65% от търсенето на конкретна технология за нулеви нетни емисии в рамките на Съюза се задоволява само от един източник. За да се осигури последователно прилагане, считано от датата на прилагане на настоящия регламент, Комисията следва да публикува годишен списък на разпределението на произхода на крайните продукти с технологии за нулеви нетни емисии, които попадат в тази категория, с разбивки по дела на доставките в Съюза с произход от различни източници през последната година, за която има налични данни.
- (30) С Решение 2014/115/ЕС на Съвета беше одобрено по-специално изменението на Споразумението за държавните поръчки („СДП“) на Световната търговска организация²⁴. Целта на СДП е да установи многостранна рамка от балансирани права и задължения по отношение на обществените поръчки с оглед постигане на либерализация и разширяване на световната търговия. За поръчките, които попадат в обхвата на допълнение I към СДП на Европейския съюз, както и в обхвата на други обвързващи Съюза международни споразумения в тази област, и член III:8, буква а) от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. за обществени поръчки, възлагани от правителствени агенции за продукти, закупени с цел търговска препродажба или с цел използване в производството на стоки за търговска продажба, възлагащите органи и възложителите следва да не прилагат изискванията на член 19, параграф 5 по отношение на икономическите оператори на източници на доставки, които са подписали споразуменията.

²⁴ Решение 2014/115/ЕС на Съвета от 2 декември 2013 г. относно сключването на Протокола за изменение на Споразумението за държавните поръчки (ОВ L 68, 7.3.2014 г., стр. 1).

- (31) Прилагането на разпоредбите относно икономическата устойчивост в процедурите за възлагане на обществени поръчки не следва да засяга прилагането на член 25 от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁵, както и на членове 43 и 85 от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁶, в съответствие с насоките на Комисията от 2019 г.²⁷ Аналогично разпоредбите относно възлагането на обществени поръчки следва да продължат да се прилагат в областта на строителството, доставките и услугите, които са предмет на настоящия регламент, в т.ч. член 67, параграф 4 от Директива 2014/24/ЕС, член 82, параграф 4 от Директива 2014/25/ЕС и член 41, параграф 2 от Директива 2014/23/ЕС, както и на всички мерки за изпълнение, произтичащи от предложението за регламент за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране за устойчивите продукти.
- (33) С цел да се ограничи административната тежест, произтичаща от необходимостта да се вземат предвид изискванията за приноса на офертата към устойчивостта и издръжливостта, по-специално за по-малките публични купувачи и при договори с по-ниска стойност, които нямат значително въздействие върху пазара, прилагането на съответните разпоредби на настоящия регламент следва да бъде отложено за две години за публични купувачи, които не са централни органи за покупки, и за договори на стойност под 25 млн. евро.
- (34) За целите на прилагането на разпоредбите относно възлагането на обществени поръчки, когато даден продукт е обхванат от делегиран акт, приет съгласно Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета²⁸, възлагащите органи или възлагащите субекти следва да закупуват само продукти, които отговарят на задължението, установено в член 7, параграф 2 от посочения регламент.

²⁵ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

²⁶ Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243).

²⁷ Съобщение на Комисията: „Ръководство за участието на оференти и стоки от трети държави на пазара на ЕС за обществени поръчки“, Брюксел, 24.7.2019 г., С(2019) 5494 final.

²⁸ Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 г. за определяне на нормативна рамка за енергийно етикетане и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 1).

- (35) На домакинствата и крайните потребители се пада съществена част от потреблението на крайни продукти с технологии за нулеви нетни емисии в Съюза, а публичните схеми за подпомагане, които стимулират закупуването на такива продукти от домакинствата, по-специално от уязвимите домакинства и потребителите с ниски до средни доходи, са важни инструменти за ускоряване на екологичния преход. В рамките на инициативата за фотоволтаични покриви, обявена в стратегията на ЕС за слънчевата енергия²⁹, държавите членки следва например да създадат национални програми в подкрепа на мащабното внедряване на покривни уредби за слънчева енергия. В плана REPowerEU Комисията призова държавите членки да използват пълноценно мерките за подкрепа, които насърчават преминаването към термопомпи. Подобни схеми за подпомагане, създадени на национално равнище от държавите членки или на местно равнище от местните или регионалните органи, също следва да допринасят за подобряване на устойчивостта и издръжливостта на отраслите в ЕС за технологии за нулеви нетни емисии. Публичните органи следва например да предоставят по-висока финансова компенсация на бенефициерите при закупуването на крайни продукти с технологии за нулеви нетни емисии, които ще допринесат в по-голяма степен за икономическата устойчивост на Съюза. Публичните органи следва да гарантират, че техните схеми са открити, прозрачни и недискриминационни, така че да допринесат за увеличаване на потреблението на продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии в Съюза. Публичните органи следва също така да ограничат допълнителната финансова компенсация за такива продукти, за да не се забавя внедряването на технологии за нулеви нетни емисии в Съюза. За да се повиши ефикасността на такива схеми, държавите членки следва да гарантират, че информацията е лесно достъпна на безплатен уебсайт както за потребителите, така и за производителите в областта на технологиите за нулеви нетни емисии. Използването от страна на публичните органи на приноса за постигане на устойчивост и издръжливост в схемите, насочени към потребителите или домакинствата, не следва да засяга правилата за държавна помощ и правилата на СТО относно субсидиите.
- (36) При разработването на схеми в полза на домакинствата или потребителите, които стимулират закупуването на крайните продукти с технологии за нулеви нетни емисии, както е определено в настоящия регламент, държавите членки, регионалните или местните органи, публичноправните организации или сдруженията, създадени от един или повече такива органи или от една или повече такива публичноправни организации, следва да гарантират спазването на международните ангажменти на Съюза, включително като осигурят, че схемите не достигат мащаби, които сериозно да накърнят интересите на членовете на СТО.

²⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Стратегия на ЕС за слънчевата енергия“, COM(2022) 221 final, 18.5.2022 г.

- (37) Комисията може също да подпомага държавите членки при разработването на схеми, насочени към домакинствата и потребителите, с цел изграждане на полезни взаимодействия и обмен на най-добри практики. Платформата „Net-Zero Europe“ следва също да играе важна роля за по-ускорено изпълнение на приноса към устойчивостта и издръжливостта от страна на държавите членки и публичните органи в техните практики за възлагане на обществени поръчки и провеждане на търгове. Тя следва да издаде насоки и да определи най-добрите практики за това как да се определи и използва приносът, като посочи конкретни и подробни примери.
- (38) За да се позволи на промишлеността да адаптира производството си навреме, възлагащите органи и възложителите следва да информират пазара предварително за нуждите, които очакват да имат по отношение на обществените поръчки за продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии.
- (38a) В допълнение към мерките, насочени към търсенето в публичния сектор и домакинствата, Съюзът би могъл да обмисли действия за улесняване на внедряването на технологии за нулеви нетни емисии в промишлените вериги за създаване на стойност в ЕС, като се обърне специално внимание на МСП, а именно чрез улесняване на връзката между търсенето и предлагането от страна на промишлеността.
- (39) Както е посочено в Съобщението относно Промисления план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии, публикувано на 1 февруари 2023 г., пазарните дялове на промишлеността на Съюза са подложени на силен натиск поради субсидиите в трети държави, които нарушават еднаквите условия на конкуренция. Това налага Съюзът да реагира бързо и енергично и да модернизира своята правна рамка.

- 40) Достъпът до финансиране е от ключово значение за гарантиране на отворената стратегическа автономност на Съюза и за създаване на стабилна производствена база за технологии за нулеви нетни емисии и техните вериги на доставка в целия Съюз. По-голямата част от инвестициите, необходими за постигане на целите на Европейския зелен пакт, ще дойдат от частен капитал³⁰, привлечен както от потенциала за растеж на екосистемата за нулеви нетни емисии, така и от стабилна и амбициозна политическа рамка. Ето защо добре функциониращите, задълбочени и интегрирани капиталови пазари ще бъдат от съществено значение за набирането и насочването на средствата, необходими за екологичния преход и проектите за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии. Следователно е необходим бърз напредък по проекта за съюз на капиталовите пазари, за да може ЕС да постигне целите си за нулеви нетни емисии. Програмата за устойчиво финансиране (и смесено финансиране) също играе решаваща роля за увеличаване на инвестициите в технологии за нулеви нетни емисии по веригите за създаване на стойност, като същевременно се гарантира конкурентоспособността на сектора.

³⁰ Работен документ на службите на Комисията от 27.5.2020 г. „Определяне на нуждите на Европа от възстановяване“, SWD(2020) 98 final, придружаващ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Часът на Европа: Работен документ на службите на Комисията от 27.5.2020 г. „Определяне на нуждите на Европа от възстановяване“, SWD(2020) 98 final, придружаващ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Часът на Европа: възстановяване и подготовка за следващото поколение“.

- (41) От съществено значение са частните инвестиции от дружествата и финансовите инвеститори. Когато частните инвестиции сами по себе си не са достатъчни, ефективното разгръщане на проекти за производство с нулеви нетни емисии може да изисква публична подкрепа, например под формата на гаранции, заеми или капиталови и квазикапиталови инвестиции, като същевременно се избягва нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар. Когато тази публична подкрепа е под формата на държавна помощ, тя трябва да има стимулиращ ефект и да бъде необходима, целенасочена, временна, подходяща и пропорционална, като същевременно запазва конкуренцията и кохезията на вътрешния пазар. Съществуващите насоки за държавна помощ, които неотдавна бяха задълбочено преразгледани в съответствие с двойните цели на прехода, предоставят широки възможности за подкрепа на инвестициите в проекти, попадащи в обхвата на настоящия регламент, при спазване на определени условия. Държавите членки могат да играят важна роля за улесняване на достъпа до финансиране на проекти за производство на технологии за нулеви нетни емисии, като тушират пазарните несъвършенства чрез целенасочена и временна държавна помощ. С приетата на 9 март 2023 г. Временна рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход (ВРКП) се цели осигуряване на еднакви условия на конкуренция на вътрешния пазар по отношение на отраслите, в които е установен риск от преместване в трета държава, както и пропорционалност на помощта що се отнася до нейния размер. Тя ще позволи на държавите членки да въведат мерки за подпомагане на нови инвестиции в производствени съоръжения в определени отрасли от стратегическо значение за постигането на нулеви нетни емисии, включително чрез данъчни облекчения.

Разрешеният размер на помощта може да бъде модулиран с по-високи интензитети на помощта и тавани на размера на помощта, ако инвестицията се осъществява в подпомагани региони, за да се допринесе за постигането на целта за сближаване между държавите членки и регионите. Необходими са подходящи условия, за да се уточнят конкретните рискове от отклоняване на инвестицията извън Европейското икономическо пространство (ЕИП) и за да се гарантира, че не съществува риск от преместване в рамките на ЕИП. За да наберат национални ресурси за тази цел, държавите членки могат да използват част от приходите от СТЕ, които държавите членки трябва да разпределят за цели, свързани с климата.

- (41a) Публичната подкрепа следва да се използва за справяне по пропорционален начин с установени конкретни прояви на неефективност на пазара или неоптималните инвестиционни ситуации, а действията не следва да дублират, нито да изместват частното финансиране или да нарушават конкуренцията на вътрешния пазар. Действията следва да имат отчетлива добавена стойност за Съюза. Публичните инвестиции могат да се съсредоточат по-специално върху необходимите инфраструктурни инвестиции, насърчаването на иновациите и увеличаването на революционните технологии.
- (42) Няколко програми на Съюза за финансиране, като Механизма за възстановяване и устойчивост, програмата InvestEU, програмите за политиката на сближаване или Фонда за иновации, също са на разположение за финансиране на инвестиции в проекти за производство на продукти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии.
- (43) С изменения Регламент за Механизма за възстановяване и устойчивост³¹ се предоставя допълнителна безвъзмездна подкрепа в размер на 20 млрд. евро на държавите членки за насърчаване на енергийната ефективност и замяна на изкопаемите горива, наред с другото, и чрез европейски проекти в отраслите, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии. Както е посочено в насоките на Комисията относно главите за REPowerEU³², държавите членки се насърчават да включат в главата за REPowerEU на своите планове за възстановяване и устойчивост мерки в подкрепа на инвестициите в производството на продукти за технологии за нулеви нетни емисии и в промишлените иновации в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета³³.
- (44) InvestEU е водещата програма на ЕС за насърчаване на инвестициите, особено в областта на екологичния и цифровия преход, чрез предоставяне на финансиране и техническа подкрепа, например чрез механизми за смесено финансиране. Този подход допринася за привличането на допълнителен публичен и частен капитал. Освен това държавите членки се насърчават да допринасят за раздел „Държави членки“ на програмата InvestEU, за да подкрепят финансовите продукти, които са достъпни за производството в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, без да се засягат приложимите правила за държавната помощ.

³¹ Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в планове за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1).

³² Известие на Комисията – Насоки относно планове за възстановяване и устойчивост в контекста на плана REPowerEU, 2023/C 80/01 (ОВ C 80, 3.3.2023 г., стр. 1).

³³ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (45) Държавите членки могат да предоставят подкрепа от програмите на политиката на съближаване в съответствие с приложимите правила съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета³⁴, за да насърчават изпълнението на стратегически проекти за нулеви нетни емисии в по-слабо развитите региони и регионите в преход чрез инвестиционни пакети за инфраструктура, продуктивни инвестиции в иновации, производствени мощности в МСП, услуги, мерки за обучение и повишаване на квалификацията, включително подкрепа за изграждане на капацитет на публичните органи и организаторите на проекти. Приложимите проценти на съфинансиране, определени в програмите, могат да бъдат до 85 % за по-слабо развитите региони и до 60 % или 70 % за регионите в преход в зависимост от съответния фонд и статута на региона, но държавите членки могат да надхвърлят тези тавани на равнището на съответния проект, когато това е възможно съгласно правилата за държавна помощ. Инструментът за техническа подкрепа може да помогне на държавите членки и регионите при изготвянето на стратегии за растеж с нулеви нетни емисии, подобряване на стопанската среда, намаляване на бюрокрацията и ускоряване на издаването на разрешения. Държавите членки следва да бъдат стимулирани да насърчават устойчивостта на стратегическите проекти за нулеви нетни емисии чрез включването на тези инвестиции в европейските вериги за създаване на стойност, като се опират по-специално на мрежите за междурегионално и трансгранично сътрудничество.
- (46) Правното основание на Фонда за иновации също предоставя много обещаващ и икономически ефективен начин за подпомагане на разрастването на производството и внедряването на технологии за водород от възобновяеми източници и други стратегически технологии за нулеви нетни емисии в Европа, включително иновативни проекти с положително климатично въздействие в морския и въздухоплавателния сектор, като по този начин се укрепва суверенитетът на Европа в областта на ключовите технологии за действия в областта на климата и енергийната сигурност.

³⁴ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (48) За да се преодолеят ограниченията на сегашните разпокъсани усилия за публични и частни инвестиции, да се улесни интеграцията и възвръщаемостта на инвестициите, Комисията и държавите членки следва да се координират по-добре и да създадат полезни взаимодействия между съществуващите програми за финансиране на равнище Съюз и на национално равнище, както и да осигурят по-добра координация и сътрудничество с промишлеността и основните заинтересовани страни от частния сектор. Платформата Net-Zero Europe играе ключова роля за създаване на цялостен поглед върху наличните и подходящи възможности за финансиране и за обсъждане на индивидуалните нужди от финансиране на стратегически проекти за нулеви нетни емисии.
- (59) Космическите данни и услуги, получени от космическата програма на ЕС, и по-специално от програмата „Коперник“, се използват, доколкото е възможно, за предоставяне на информация за геологията, биологията, екологията, социално-икономическото развитие и наличието на ресурси за целите на екологичните оценки и лицензите. Тези данни и услуги, и по-специално капацитетът на програмата „Коперник“ за мониторинг и проверка на антропогенните емисии на CO₂, са от най-голямо значение за оценката на въздействието на промишлените проекти и въздействието на поглътителите на антропогенен CO₂ върху концентрациите и потоците на парникови газове в световен мащаб.
- (61) „Водородните долини“ с промишлени приложения за крайно потребление играят важна роля за декарбонизацията на енергоемките промишлени отрасли. С плана REPowerEU бе заложено като цел удвояването на броя на „водородните долини“ в Съюза. За постигането на тази цел държавите членки следва да ускорят издаването на разрешения, да обмислят създаването на регулаторни лаборатории и да поставят като приоритет достъпа до финансиране. За да стане промишлеността в областта на технологиите за нулеви нетни емисии по-издръжлива, държавите членки следва да осигурят взаимосвързаност на „водородните долини“ през границите на Съюза. Промислените съоръжения, които произвеждат собствена енергия и които могат да допринесат положително за производството на електроенергия, следва да се насърчават да участват в интелигентната енергийна мрежа като производители на енергия чрез опростяване на регулаторните изисквания.

- (62) Регулаторните лаборатории за нулеви нетни емисии могат да бъдат важен инструмент за насърчаване на иновациите в областта на технологиите за нулеви нетни емисии и обучението във връзка с регулирането. За иновациите е необходима благоприятна среда — експериментални пространства, тъй като научните резултати изискват изпитвания в контролирана реална среда. Следва да бъдат въведени регулаторни лаборатории за изпитване на иновативни технологии за нулеви нетни емисии или други иновативни технологии с потенциал за осъществяване на прехода към климатично неутрална, чиста икономика и за намаляване на стратегическите зависимости, в контролирана среда за ограничен период от време, като по този начин се подобрява регулаторният опит и потенциалното разрастване и по-широко внедряване. Целесъобразно е да се постигне баланс между правната сигурност за участниците в регулаторните лаборатории за нулеви нетни емисии и постигането на целите на правото на Съюза. Държавите членки следва да могат да разрешават дерогации от регулаторните лаборатории за нулеви нетни емисии в националното законодателство, като във всеки случай гарантират спазването на правото на Съюза и на съществените изисквания относно технологиите за нулеви нетни емисии, предвидени в националното право. През 2023 г., както е обявено в Новата европейска програма за иновации, Комисията ще публикува документ с насоки за регулаторните лаборатории, за да подпомогне държавите членки в подготовката на регулаторните лаборатории за технологиите за нулеви нетни емисии. Иновативните технологии може в крайна сметка да се окажат от съществено значение за постигане на преследваната от Съюза климатична неутралност и гарантиране на сигурността на доставките и устойчивостта на енергийната система на Съюза.

- (64) Разрастването на веригите за създаване на стойност и за доставки на европейските отрасли за технологии за нулеви нетни емисии изисква значително количество допълнителни квалифицирани работници, което предполага значителна нужда от инвестиции в преквалификация и повишаване на квалификацията, включително в областта на професионалното образование и обучение. Това следва да допринесе за създаването на качествени работни места в съответствие с целите за заетост и обучение на Европейския стълб на социалните права. Енергийният преход ще изисква значително увеличаване на броя на квалифицираните работници в редица сектори, включително възобновяемата енергия, съхраняването на енергия и суровините, и има голям потенциал за създаване на качествени работни места. Според Европейския стратегически план за енергийните технологии на Комисията³⁵ нуждите в подсектора на водородните горивни елементи само в производството се оценяват на 180 000 добре обучени работници, техници и инженери до 2030 г. В сектора на слънчевите фотоволтаични уредби ще са необходими до 66 000 работни места само в производството. Европейските служби по заетостта (EURES) предоставят информация, консултации и наемане или намиране на работа в полза на работниците и работодателите, включително отвъд националните граници в рамките на вътрешния пазар.

³⁵ Европейска комисия, Генерална дирекция „Научни изследвания и иновации“, Съвместен изследователски център, „Стратегически план за енергийни технологии (SET)“, Служба за публикации, 2019 г., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.

(65) Тъй като засилването на производствените мощности при ключовите технологии за нулеви нетни емисии в Съюза няма да бъде възможно без значителна квалифицирана работна ръка, е необходимо да се въведат мерки за стимулиране на активизирането на повече хора на пазара на труда, особено на жени, млади хора, незаети с работа, учене или обучение (NEET), възрастни хора и хора с увреждания. Освен това, в съответствие с целите на Препоръката на Съвета относно гарантирането на справедлив преход към климатична неутралност, е важно да се окаже конкретна подкрепа при преминаване от едно работно място на друго на работниците в отживелите и замиращите сектори. Това означава да се инвестира в умения и в създаване на качествени работни места, необходими за технологиите за нулеви нетни емисии в Съюза. Въз основа на съществуващите инициативи, като Пакта за умения, дейностите на равнището на ЕС по определяне и прогнозиране на необходимите умения, като тези на Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop) и Европейския орган по труда, както и на Подробните планове за действие за секторно сътрудничество в областта на уменията, целта е да се мобилизират всички участници и да се предостави обучение на всички нива на уменията в необходимата степен: органите на държавите членки, включително на регионално и местно равнище, доставчиците на образование и обучение, социалните партньори и промишлеността, по-специално МСП, за да се набележат необходимите умения, да се разработят програми за образование и обучение и да се прилагат в голям мащаб по бърз и оперативен начин. Стратегическите проекти за нулеви нетни емисии имат ключова роля в това отношение. Държавите членки и Комисията могат да осигурят финансова подкрепа, включително като използват възможностите на бюджета на Съюза чрез инструменти като Европейския социален фонд плюс, Фонда за справедлив преход, Европейските фондове за регионално развитие, Механизма за възстановяване и устойчивост, Модернизационния фонд, плана REPowerEU и програмата „Единен пазар“.

- (66) Следва да бъдат създадени европейски академии за промишленост с нулеви нетни емисии, които да разработят програми за образование и обучение, съдържание и материали, както и удостоверения, показващи, че те са били използвани, да повишават квалификацията и преквалификацията на хора от всички работни възрасти, необходими за ключовите вериги за създаване на стойност в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, и да предлагат тези програми, съдържание и материали на подходящи доставчици на образование и обучение в държавите членки за тяхното доброволно използване. Академиите за нулеви нетни емисии са организации или консорциуми, или проекти на съответните заинтересовани страни, които получават първоначално финансиране от Европейската комисия. Академиите следва да играят подпомагаща роля, като изцяло зачитат отговорността на държавите членки за съдържанието на учебния процес и организацията на образователните системи, както и за съдържанието и организацията на професионалното обучение. Академиите следва да предлагат програми за образование и обучение, съдържание и материали, които доставчиците на образование и обучение, икономическите и социалните партньори и други участници в повишаването на квалификацията и преквалификацията в държавите членки, като например публичните служби по заетостта, могат да изберат да използват, ако сметнат това за полезно. Икономическите и социалните партньори следва да бъдат включени в разработването на програми за обучение, за да се гарантира целесъобразността и да се увеличи степента на усвояване. Академиите следва да насърчават преподаването, наред с други необходими умения, на трансверсални умения, улесняващи професионалната мобилност. Академиите ще имат за цел да подкрепят качеството на образованието и обучението, предлагани от доставчиците на образование и обучение в държавите членки, които използват учебни програми, съдържание и материали, разработени от академиите, включително чрез обучение на техните обучители.

- (66a) С цел подкрепа за прозрачността и преносимостта на уменията, както и мобилността на работниците, европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии ще разработват и насърчават въвеждането от доставчиците на образование и обучение на удостоверения, включително микроудостоверения, описващи достигнатите умения в рамките на обучението. Удостоверенията, разработени от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии, могат да бъдат издавани от доставчиците на образование и обучение в държавите членки или от възлагащите органи в държавите членки, в които успешно е завършена програма за образование и обучение, разработена от академийте. Удостоверенията могат да се издават под формата на европейски удостоверения за обучение и могат да бъдат интегрирани в EUROPASS, а ако е уместно и осъществимо, да бъдат включени в националните квалификационни рамки. Държавите членки могат да насърчават непрекъснатото преквалифициране и повишаване на квалификацията, предлагани чрез академийте и съответните доставчици на образование и обучение на тяхна територия, например чрез национални програми и финансиране от Съюза.
- (67) При липса на специални разпоредби в правото на Съюза, въвеждащи минимални изисквания за обучение за достъп до регулирана професия или за нейното упражняване, държавата членка е компетентна да реши дали и как да регулира дадена професия. При все това националните правила, уреждащи достъпа до регулирани професии, не трябва да представляват неоправдано или несъразмерно препятствие за упражняването на тези основни права. Компетентността за регулиране на достъпа до дадена професия трябва да се упражнява съгласно принципите на недискриминация и пропорционалност в съответствие с Директива (ЕС) 2018/958 на Европейския парламент и на Съвета от 28 юни 2018 г. относно проверката за пропорционалност преди приемането на ново регулиране на професии.
- (68) Когато държавите членки определят, че учебните програми, разработени от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии, водят до удостоверения, които съответстват на знанията, уменията и компетентностите, необходими за достъп до регулирана професия или до дейности, които са част от регулирана професия, държавите членки следва, с цел да улеснят мобилността за професии в стратегически индустрии с нулеви нетни емисии, да третират тези удостоверения като удостоверения за професионални квалификации, за които гарантират, че са в съответствие с Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно признаването на професионалните квалификации.

- (69) На равнището на Съюза следва да бъде създадена платформата Net-Zero Europe, съставена от държавите членки и председателствана от Комисията. Платформата Net-Zero Europe може да предоставя консултации и да подпомага Комисията и държавите членки по конкретни въпроси и да представлява референтен орган, в който Комисията и държавите членки да координират действията си и да улесняват обмена на информация по въпроси, свързани с настоящия регламент. Платформата Net-Zero Europe следва да продължи да изпълнява задачите, посочени в настоящия регламент, по-специално по отношение на издаването на разрешения, включително единичните звена за контакт, стратегическите проекти за нулеви нетни емисии, координацията на финансирането, достъпа до пазари, уменията, регулаторните лаборатории за нулеви нетни емисии, както и консултациите с Комисията при оценката на осъществимостта и пропорционалността на предлагането на мерки, ако Комисията стигне до заключението, че общите цели на регламента има вероятност да не бъдат постигнати. Когато е необходимо, платформата може да създава постоянни или временни подгрупи и да кани трети лица, като например експерти или представители на отраслите с нулеви нетни емисии и социални и икономически партньори.
- (69a) Ако е целесъобразно и полезно, платформата Net-Zero Europe следва да се стреми към тясно сътрудничество с други имащи отношение инициативи, платформи и групи на Комисията, за да се търсят полезни взаимодействия, да се споделя експертен опит, да се обменя информация и да се насърчава участието на заинтересованите страни, като същевременно се избягват дублирането и припокриването на дейности. Платформата ще работи със съществуващите промишлени алианси на ЕС и по този начин ще допринесе за работата на алиансите чрез привличане за участие на държавите членки. Ключови алианси за сътрудничество с платформата са Европейският алианс за акумулаторните батерии, Европейският алианс на промишлеността за производство на слънчева фотоволтаична енергия, Европейският алианс за чист водород, Алиансът за авиация с нулеви емисии, Алиансът за процесори и полупроводникови технологии и Промисленият алианс за веригата за създаване на стойност за възобновяемите и нисковъглеродните горива. Секторите, които понастоящем не са представени в промишлените алианси, също се ползват от структурираната рамка, която платформата Net-Zero Europe предоставя. Що се отнася до стратегическите партньорства за нулеви нетни емисии, когато е целесъобразно, се предвижда тясно сътрудничество със Съвета за критичните суровини.

- (70) Като част от промишления план на Зеления пакт Комисията обяви намерението си да сключва промишлени партньорства за нулеви нетни емисии, които обхващат технологиите за нулеви нетни емисии, да насърчава възприемането на технологиите за нулеви нетни емисии в световен мащаб и да подкрепи ролята на промишлените способности на ЕС за разчистване на пречките пред глобалния преход към чиста енергия. В рамките на платформата Комисията и държавите членки могат да координират партньорствата, да обсъждат съществуващите релевантни партньорства и процеси, като например екологични партньорства, енергийни диалози и други форми на съществуващи двустранни договорни споразумения, както и потенциалните полезни взаимодействия със съответните двустранни споразумения на държавите членки с трети държави.
- (71) Съюзът следва да се стреми да диверсифицира и стимулира международната търговия и инвестициите в технологии за нулеви нетни емисии и да насърчава високи социални и екологични стандарти в световен мащаб. Това следва да се осъществява в тясно сътрудничество и партньорство със сходно мислещи държави. По подобен начин, в тясно сътрудничество с партньорски държави, следва да се полагат по-големи усилия в областта на научните изследвания и иновациите за разработване и внедряване на технологии за нулеви нетни емисии, като се прилага открит, но настоятелен подход и въз основа на реципрочност и взаимен интерес.
- (72) Когато съгласно настоящия регламент на Комисията се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора, от особено значение е Комисията да проведе подходящи консултации по време на подготвителната си работа, включително на експертно равнище, и тези консултации да се провеждат в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (73) Доколкото някои от мерките, предвидени в настоящия регламент, представлява държавна помощ, разпоредбите относно тези мерки не засягат прилагането на членове 107 и 108 от Договора.

- (74) Доколкото целта на настоящия регламент не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата или последиците от действието може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Глава I

Предмет, приложно поле и определения

Член 1

Предмет

1. Общата цел на настоящия регламент е да се подобри функционирането на вътрешния пазар, като се създаде рамка за гарантиране на достъпа на Съюза до сигурни и устойчиви доставки на технологии за нулеви нетни емисии и същевременно се допринесе за постигането на целта на Съюза за 2030 г. за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55 % спрямо равнищата от 1990 г. и целта на Съюза за неутралност по отношение на климата до 2050 г.
2. За да се допринесе за постигането на общата цел, посочена в параграф 1, настоящият регламент съдържа мерки, които имат за цел:
 - а) намаляване на риска от смущения в доставките, свързани с технологии за нулеви нетни емисии, които биха могли да нарушат конкуренцията и да фрагментират вътрешния пазар, по-специално чрез определяне и подкрепа за разрастването на производствените мощности на технологиите за нулеви нетни емисии и техните вериги за създаване на стойност;
 - б) насърчаване на търсенето на устойчиви и издръжливи технологии за нулеви нетни емисии чрез обществени поръчки, търгове и други форми на публична намеса;
 - в) повишаване на уменията чрез подкрепа на академиите за нулеви нетни емисии, като по този начин се запазват и създават качествени работни места;
 - г) подкрепяне на иновациите чрез създаване на регулаторни лаборатории за технологии за нулеви нетни емисии;
 - д) подобряване на способността на Съюза да наблюдава и намалява свързания с доставките риск за технологиите за нулеви нетни емисии.
- 2а. Настоящият регламент има също за цел да създаде пазар на Съюза за услуги по съхранение на CO₂.

Член 2

Обхват

Настоящият регламент се прилага за технологиите за нулеви нетни емисии, с изключение на членове 26 и 27 от настоящия регламент, които се прилагат само за иновативни технологии за нулеви нетни емисии и други иновативни технологии с потенциал да дадат възможност за преход към неутрална по отношение на климата, чиста икономика и да намалят стратегическите зависимости. Суровините от критично значение, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) .../... [да се добави бележка под линия с данни за публикацията на Регламента за суровините от критично значение], се изключват от обхвата на настоящия регламент.

В случаите на интегрирани производствени съоръжения, които обхващат производството на материали, попадащи едновременно в обхвата на [Законодателния акт за суровините от критично значение] и на настоящия регламент, крайният продукт на съоръженията определя кой регламент се прилага.

Член 3

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:
 - а) „технологии за нулеви нетни емисии“ означава всички технологии, определени съгласно член 3а, които са крайни продукти, специфични компоненти или специфични машини, използвани основно за производството на тези продукти, и които са достигнали равнище на технологична готовност от поне 8;
 - аа) „стратегически технологии за нулеви нетни емисии“ означава всички технологии, определени съгласно член 3б, параграф 1, които са крайни продукти, специфични компоненти или специфични машини, използвани основно за производството на тези продукти, и които са достигнали равнище на технологична готовност от поне 8;

- б) „използвани основно“ означава крайни продукти и специфични компоненти, които са от съществено значение за производството на технологии за нулеви нетни емисии, както е посочено в приложение X, или крайни продукти, специфични компоненти и специфични машини, които са от съществено значение за производството на технологии за нулеви нетни емисии, въз основа на доказателства, предоставени на национален компетентен орган от организатора на проекта, като например пазарни проучвания или споразумения за изкупуване;
- ав) „енергия от възобновяеми източници“ или „възобновяема енергия“ съгласно определението в Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници;
- ава) „възобновяеми горива от небиологичен произход“ означава възобновяеми горива от небиологичен произход съгласно определението в [член XX от преработената директива за енергията от възобновяеми източници (ДЕВИ II)];
- аг) „устойчиви алтернативни горива“ означава горива, предназначени за сектора на въздухоплаването, както са посочени в член 3, параграфи 7, 13 и 17 от [Регламента ReFuelEU за авиацията], или горива, предназначени за морския сектор, както са определени при прилагане на критериите, посочени в член 10, параграфи 1 и 2 от [Регламента FuelEU за морския транспорт];
- ад) „революционни промишлени технологии за декарбонизация“ означава увеличаване на производствените мощности за революционни промишлени технологии, които се използват за значително и трайно намаляване на емисиите на еквивалент на CO₂ от енергоемките дейности в секторите на стоманата, алуминия, цветните метали, основните химикали, цимента, варта, стъклото, керамиката, торовете и хартията, доколкото това е технически осъществимо;
- ае) „биотехнологични решения в областта на климата и енергетиката“ означава технологии, основани на използването на живи организми, като ензими, микроорганизми и бактериални култури, способни да намалят емисиите на CO₂ чрез замяна на енергоемките изкопаеми или основаните на химикали суровини в промишлените производствени процеси, които са от значение, наред с другото, за улавянето на въглерод и производството на биогорива;
- б) „компонент“ означава част от технология за нулеви нетни емисии, която се произвежда и продава от дадено дружество, включително преработени материали;

- ба) „преработен материал“ означава материал, който е в напреднал етап на преработка, с изключение на суровините от критично значение, попадащи в обхвата на Законодателния акт за суровините от критично значение, и предназначен да изпълнява специфична функция в технология за нулеви нетни емисии;
- в) „иновативни технологии за нулеви нетни емисии“ означава технологии, които отговарят на определението за „технологии за нулеви нетни емисии“, но не са достигнали равнище на технологична готовност от поне 8, и които представляват истинска иновация, която понастоящем не се предлага на пазара и е достатъчно авангардна, за да бъде изпитана в контролирана среда;
- ва) „други иновативни технологии“ означава свързани с енергетиката или климата технологии, които имат доказан потенциал да допринесат за декарбонизацията на промишлени или енергийни системи и да намалят стратегическите зависимости, включват истински иновации, които понастоящем не са налични на европейския пазар, и са достатъчно напреднали, за да бъдат изпитани в контролирана среда, но не са достигнали технологично равнище от поне 8;
- г) „проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии“ означава планирана търговска инсталация, разширение или промяна на предназначението на съществуващо съоръжение за производство на технологии за нулеви нетни емисии;
- д) „стратегически проект за нулеви нетни емисии“ означава разположен в Съюза проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, проект за съхраняване на CO₂ или проект за инфраструктура за транспортиране на CO₂, който е признат от държава членка за стратегически проект за нулеви нетни емисии в съответствие с член 10 и член 11;

- е) „процес по издаване на разрешения“ означава процес, обхващащ всички съответни разрешения за изграждане, разширяване, промяна и експлоатация на проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии и на стратегически проекти, който обхваща всички заявления и процедури — от потвърждението, че заявлението е пълно, до уведомяването за цялостното решение. По отношение на геоложкото съхраняване на CO₂ процесът по издаване на разрешения се отнася до процеса по издаване на разрешения за съхраняване, засягащ обработването на всички необходими разрешения за повърхностни инсталации, които се изискват за експлоатацията на обект за съхранение (разрешение за строеж, разрешително за тръбопроводи...), и екологичното разрешително за нагнетяването и съхраняването на CO₂, завършено в съответствие с Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2004/35/ЕО, 2001/80/ЕО, 2006/12/ЕО, 2008/1/ЕО и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета;
- ж) „цялостно решение“ означава решението или съвкупността от решения, взети от органите на държавата членка, с които се определя дали даден организатор на проект е упълномощен да изпълни проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, без да се засягат решенията, взети в рамките на производство по обжалване;
- з) „организатор на проект“ означава всяко предприятие или обединение от предприятия, което разработва проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии или стратегически проект за технологии за нулеви нетни емисии;
- и) „регулаторна лаборатория за нулеви нетни емисии“ означава схема, която дава възможност на предприятията да изпитват иновативни технологии за нулеви нетни емисии и други иновативни технологии в контролирана реална среда съгласно специален план, разработен и наблюдаван от компетентен орган;
- й) „равнище на технологична готовност“ означава степен, определена с метод за оценка на зрелостта на технологиите в съответствие с класификацията, използвана от Международната агенция по енергетика;
- к) „съответни органи“ означава органи, които съгласно националното законодателство участват в издаването на разрешения като част от процеса по издаване на разрешения, описан в буква е);

- л) „процедура за възлагане на обществена поръчка“ означава всяка от следните процедури:
- i) всеки вид процедура за възлагане, попадаща в обхвата на Директива 2014/24/ЕС за сключването на договор за обществена поръчка или на Директива 2014/25/ЕС за сключването на договор за доставка, строителство и услуги;
 - ii) процедура за възлагане на концесия за строителство или услуги, попадаща в обхвата на Директива 2014/23/ЕС;
- м) „възлагащ орган“ в контекста на процедурите за възлагане на обществени поръчки означава „възлагащ орган“ съгласно определението в член 6 от Директива 2014/23/ЕС, член 2, параграф 1, точка 1 от Директива 2014/24/ЕС и член 3 от Директива 2014/25/ЕС;
- н) „възложител“ в контекста на процедурите за възлагане на обществени поръчки означава „възложител“ съгласно определението в член 7 от Директива 2014/23/ЕС и член 4 от Директива 2014/25/ЕС;
- о) „договор“ в контекста на процедурите за възлагане на обществени поръчки означава договор за обществена поръчка съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 5 от Директива 2014/24/ЕС, „договори“ — съгласно определението в „поръчки за доставка, строителство и услуги“ в съответствие с определението в член 2, точка 1 от Директива 2014/25/ЕС и „концесии“ — съгласно определението в член 5, точка 1 от Директива 2014/23/ЕС;
- п) „търг“ означава механизъм за конкурентни тръжни процедури за подпомагане на производството или потреблението на енергия от възобновяеми източници, които не попадат в обхвата на директиви 2014/23/ЕС, 2014/24/ЕС, 2014/25/ЕС и 2009/81/ЕО;
- р) „капацитет за нагнетяване на CO₂“ означава годишното количество CO₂, което може да бъде нагнетено в действащ обект на геоложка формация за съхраняване, разрешен съгласно Директива 2009/31/ЕО, с цел намаляване на емисиите или увеличаване на поглъщането на въглероден диоксид, по-специално от големи промишлени инсталации, и което се измерва в тонове годишно;

- с) „интеграция на енергийната система“ означава решения за планиране и функциониране на енергийната система като цяло, в множество енергоносители, инфраструктури и сектори на потребление, чрез създаване на по-здрави връзки между тях с цел предоставяне на енергийни услуги, които са на основата на източници от възобновяема енергия и са гъвкави, надеждни и ресурсно ефективни, при възможно най-ниски разходи за обществото и околната среда;
- т) „производствени мощности“ означава общата производителност на технологиите за нулеви нетни емисии, осигурена в рамките на проект за производство. Ако проектът за производство не произвежда крайни продукти, а специфични компоненти или специфични машини, използвани основно за производството на такива продукти, тогава производствените мощности се отнасят до производителността за крайния продукт, в чието производство биха се използвали въпросните компоненти или специфични машини.

Глава Ia

Технологии за нулеви нетни емисии и стратегически технологии за нулеви нетни емисии

Член 3a

Списък на технологиите за нулеви нетни емисии

1. Технологии за нулеви нетни емисии в обхвата на настоящия регламент са:
- а) технологии за енергия от възобновяеми източници;
 - б) акумулиране на електрическа и топлинна енергия;
 - в) термопомпи;
 - г) технологии за електроенергийната мрежа;
 - д) технологии за възобновяеми горива от небиологичен произход;
 - е) технологии за устойчиви алтернативни горива;
 - ж) технологии за водород, включително електролизьори и горивни елементи;
 - и) ядрени технологии;

- й) технологии за транспортиране и улавяне, използване и съхраняване на CO₂;
- к) технологии за енергийна ефективност, свързани с енергийните системи;
- л) биотехнологични решения в областта на климата и енергетиката, включително решения в областта на суровините на биологична основа;
- п) революционни промишлени технологии за декарбонизация, които не са обхванати от предишните категории.

Член 3б

Списък на стратегическите технологии за нулеви нетни емисии

1. Стратегическите технологии за нулеви нетни емисии в обхвата на настоящия регламент са:
 - а) технологии за производство на слънчева фотоволтаична енергия, слънчева топлинна електрическа енергия и слънчева топлинна енергия;
 - б) технологии за вятърна енергия от разположени на сушата инсталации и за енергия от възобновяеми източници в морето;
 - в) технологии за акумулаторни батерии и акумулиране на енергия;
 - г) термопомпи и технологии за геотермална енергия;
 - д) технологии за водород, включително електролизьори и горивни елементи;
 - е) технологии за устойчиво добивани биогаз или биометан;
 - ж) технологии за улавяне и съхранение на въглерод (CCS)
 - з) технологии за електроенергийната мрежа;
 - и) технологии за енергия от ядрено делене, включително технологии, свързани с ядрения горивен цикъл;
 - й) технологии за устойчиви алтернативни горива.
2. Списъкът в параграф 1 не засяга правото на държавите членки да избират между различни енергийни източници и да определят общата структура на енергийните си доставки.

3. Списъкът в параграф 1 не засяга разпределянето на финансирането от Съюза, по-специално по отношение на критериите за допустимост или за отпускане на средства, приети в съответствие с подходящите процедури, или по отношение на подкрепата от Съюза чрез Европейската инвестиционна банка.

Глава II

Отключващи условия за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии

РАЗДЕЛ I

ОПТИМИЗИРАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ПРОЦЕДУРИ И ПРОЦЕСИТЕ НА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ

Член 4

Единно звено за контакт

1. До... [9 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент] държавите членки определят едно или повече звена за контакт на съответните нива на администрацията на държавите членки. Определеното звено за контакт отговаря за подпомагането и координирането на процеса по издаване на разрешения за проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително за стратегически проекти за нулеви нетни емисии, както и за предоставянето на информация относно рационализирането на административния процес в съответствие с член 5, включително информация кога дадено заявление се счита за пълно съгласно член 6, параграфи 2а и 6.
- 1а. В случай на няколко определени звена за контакт държавите членки предоставят инструменти, които да помогнат на организаторите на проекти да определят подходящото звено за контакт на уеб страницата, създадена в съответствие с член 5.
2. Определеното звено за контакт е единственото звено за контакт за организатора на проекта в процеса по издаване на разрешения за проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително стратегически проект за нулеви нетни емисии. Определеното звено за контакт уведомява организатора на проекта за резултата от цялостното решение.

3. Отговорностите или задачите на определеното звено за контакт за проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително стратегически проект за нулеви нетни емисии, могат да бъдат делегирани на друг орган, при условие че:
- а) определеното звено за контакт уведоми организатора на проекта за това делегиране;
 - б) за всеки от проектите отговаря единно звено за контакт;
 - в) подаването на всички съответни документи и информация се координира от единно звено за контакт;
 - г) единното звено за контакт предоставя информация за съответната документация, необходима за заявлението, което се изисква в процеса по издаване на разрешения.
4. На организаторите на проекти се разрешава да представят в електронен формат всички документи, свързани с процеса по издаване на разрешения.
5. Компетентните органи гарантират, че се вземат предвид всички съответни проучвания, разрешения или лицензи, издадени или проведени за даден проект, и че не[...] се изискват дублиращи се проучвания, разрешения или лицензи, освен ако не се изисква друго съгласно националното законодателство или правото на Съюза.
6. Държавите членки гарантират, че заявителите имат лесен достъп до информация относно процедурите за уреждане на спорове във връзка с процеса по издаване на разрешения, включително, когато е приложимо, механизми за алтернативно разрешаване на спорове, ако такива процедури са предвидени в националното законодателство.
7. Държавите членки гарантират, че определеното звено за контакт разполага с достатъчен брой квалифицирани служители и достатъчни финансови, технически и технологични ресурси, необходими за ефективното изпълнение на задачите му съгласно настоящия регламент.
8. Платформата, посочена в членове 28 и 29, периодично обсъжда прилагането на настоящия раздел и на членове 12 и 13 и споделя най-добрите практики за организиране на определените звена за контакт.

9. Националните компетентни органи посочват и предоставят на определеното звено за контакт изискванията и обхвата на информацията, която се изисква от организатора на проект, преди да започне процесът по издаване на разрешения.

Член 5

Онлайн достъп до информация

Държавите членки предоставят достъп, онлайн и по централизиран и леснодостъпен начин, до следната информация за процесите, свързани с проектите за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително стратегически проекти за нулеви нетни емисии:

- а) определените звена за контакт, посочени в член 4, параграф 1;
- а) процеса на издаване на разрешения, включително информация относно уреждането на спорове;
- б) финансови и инвестиционни услуги;
- в) възможности за финансиране на равнището на Съюза или на държавите членки;
- г) услуги в подкрепа на дейността на предприятията, включително, но не само, деклариране на корпоративен данък, местни данъчни закони, трудово право.

Член 6

Времетраене на процеса по издаване на разрешение

1. Продължителността на процеса по издаване на разрешения за проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии не може да надвишава нито един от следните срокове:
- а) 12 месеца за изграждане или разширяване на проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии с годишно производство под 1 GW;
 - б) 18 месеца за изграждане или разширяване на проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии с годишно производство от 1 GW или повече;

2. За проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, чието годишно производство не се измерва в GW, процесът по издаване на разрешения не надхвърля 18 месеца.
- 2а. Когато се изисква оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, етапите на оценката, посочена в член 1, параграф 2, буква ж), подточка i) от посочената директива, не се включват във времетраенето на процеса по издаване на разрешения, посочено в параграфи 1 и 2.
4. В изключителни случаи, когато естеството, сложността, местоположението или размерът на предложения проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии или стратегически проект за нулеви нетни емисии налагат това, държавите членки могат да удължат еднократно сроковете, посочени в член 6, параграфи 1 и 2 и член 13, параграфи 1 и 2, най-много с три месеца преди изтичането им, като разглеждат всеки случай поотделно.
- Когато държава членка счита, че предложеният проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии или стратегически проект за нулеви нетни емисии поражда изключителни рискове за здравето и безопасността на работниците или на населението като цяло, и когато е необходимо допълнително време, за да се установи, че са въведени мерки за избягване на разпознаваемите рискове, тя може да удължи тези срокове с още шест месеца преди изтичането им, като разглежда всеки случай поотделно.
5. Във всеки от тези случаи определеното звено за контакт уведомява организатора на проекта за причините за удължаването и за датата, на която се очаква да бъде взето в писмен вид цялостното решение.
- 5а. Определеното звено за контакт, посочено в член 4, параграф 1, уведомява организатора на проекта кога трябва да бъде представен докладът за оценка на въздействието върху околната среда, посочен в член 5, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС, като взема предвид организацията на процеса по издаване на разрешения в съответната държава членка и необходимостта да се осигури достатъчно време за оценка на доклада. Времето от датата, на която трябва да бъде представен докладът за въздействието върху околната среда, до представянето му не се отчита във времетраенето на процеса по издаване на разрешения, посочен в параграфи 1 и 2.

Когато в резултат на консултацията съгласно член 1, параграф 2, буква ж), подточка ii) от Директива 2011/92/ЕС се наложи допълване на доклада за оценка на въздействието върху околната среда с допълнителна информация, определеното звено за контакт, посочено в член 4, параграф 1, може да даде възможност на организатора на проекта да представи допълнителна информация. В такъв случай определеното звено за контакт уведомява организатора на проекта кога трябва да се представи допълнителната информация, което става в срок не по-кратък от 30 дни след уведомлението. Времето от датата, на която трябва да бъде представена допълнителната информация, до представянето ѝ не се отчита във времетраенето на процеса по издаване на разрешения, посочен в параграфи 1 и 2.

6. Не по-късно от 45 дни след получаването на заявлението за издаване на разрешение посоченото в член 4, параграф 1 определено звено за контакт потвърждава, че заявлението е пълно, или — ако организаторът на проекта не е изпратил цялата информация, необходима за обработката на заявлението — изисква от организатора на проекта да подаде пълно заявление без ненужно забавяне. Датата на потвърждаване на пълнотата на заявлението от определеното звено за контакт, посочено в член 4, параграф 1, служи за начало на процеса по издаване на разрешения за конкретното заявление.
7. Не по-късно от два месеца след датата на потвърждаване определеното звено за контакт изготвя, в тясно сътрудничество с другите заинтересовани органи, подробен график за процеса по издаване на разрешения.
8. Сроковете, определени в членове 6 и 13, не засягат задълженията, произтичащи от правото на Съюза и от международното право, нито процедурите по административно обжалване и средствата за правна защита пред съд или трибунал.
9. Сроковете, определени в членове 6 и 13 за която и да е от процедурите по издаване на разрешения, не засягат каквито и да било по-кратки срокове, определени от държавите членки.

Екологични оценки и лицензи

1. Когато се изисква оценка на въздействието върху околната среда в съответствие с Директива 2011/92/ЕС, преди да подаде заявление, съответният организатор на проекта може да отправи до определеното звено за контакт искане за становище относно обхвата и нивото на изчерпателност на информацията, която ще бъде включена в доклада за оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 5, параграф 1 от посочената директива. Определеното звено за контакт гарантира, че становището, посочено в първа алинея, се издава във възможно най-кратък срок и в рамките на период, който не надвишава 45 дни от датата, на която организаторът на проекта е подал искането си.
2. Когато задължението за извършване на оценка на въздействието върху околната среда произтича едновременно от Директива 2011/92/ЕС, Директива 92/43/ЕИО, Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2000/60/ЕО, Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2010/75/ЕС, Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета [или Регламента относно възстановяването на природата, COM (2022) 304 final], държавата членка гарантира, че се прилага координирана или съвместна процедура за изпълнение на изискванията на това законодателство на Съюза.

В рамките на координираната процедура, посочена в първа алинея, компетентен орган координира различните индивидуални оценки на въздействието върху околната среда на конкретен проект, изисквани в приложимото законодателство на Съюза.

В рамките на съвместната процедура, посочена в първа алинея, компетентен орган предвижда единна оценка на въздействието върху околната среда на конкретен проект, изисквана в приложимото законодателство на Съюза.
3. Държавата членка гарантира, че се издава обосновано заключение, както е посочено в член 1, параграф 2, буква ж), подточка iv) от Директива 2011/92/ЕС, относно оценката на въздействието върху околната среда в срок от три месеца след получаване на цялата необходима информация, събрана съгласно членове 5, 6 и 7 от посочената директива, и след приключване на консултациите, посочени в членове 6 и 7 от посочената директива.

4. Сроковете за консултации със заинтересованата общественост, както е посочено в член 1, параграф 2, буква д) от Директива 2011/92/ЕС, и с органите, посочени в член 6, параграф 1 от същата директива, във връзка с доклада относно околната среда, посочен в член 5, параграф 1 от същата директива, не надвишават 90 дни.

Член 8

Планиране

1. Държавите членки насърчават националните, регионалните и местните органи, отговарящи за изготвянето на планове, включително планове за зонирание, планове за териториално устройство и планове за земеползване, да включват в тези планове, когато е целесъобразно, разпоредби за разработването на проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително стратегически проекти за нулеви нетни емисии и цялата необходима инфраструктура.
2. Когато плановете включват разпоредби за разработване на проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително стратегически проекти за нулеви нетни емисии, и подлежат на оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО и съгласно член 6 от Директива 92/43/ЕИО, тази оценка се рационализира. Когато е целесъобразно, в рационализираната оценка се разглежда и въздействието върху всички потенциално засегнати водни обекти и се проверява дали планът може да попречи на водния обект да спазва задълженията, определени в член 4 от Директива 2000/60/ЕО, да постигне добро състояние или добър потенциал и да не влошава състоянието или потенциала. Когато от съответните държави членки се изисква да оценят въздействието на съществуващи и бъдещи дейности върху морската среда, включително взаимодействията суша — море, както е посочено в член 4 от Директива 2014/89/ЕС, тези въздействия също се обхващат от рационализираната оценка.

Член 8а

Установяване на зони за ускорено внедряване на нулеви нетни емисии

1. Държавите членки могат да приемат планове за определяне на конкретни зони за ускоряване на проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително стратегически проекти за нулеви нетни емисии или клъстери от такива проекти, за изпитване на иновативни технологии за нулеви нетни емисии, за улесняване на процесите по издаване на разрешения и, когато е целесъобразно, за разработване на икономически възможности и споделяне на отговорностите.

2. Тези планове:
- а) определят ясен географски обхват за зоните за ускорено внедряване на нулеви нетни емисии;
 - б) изключват защитените зони по „Натура 2000“ и зоните, определени съгласно националните схеми за опазване на природата и биологичното разнообразие, както и установените миграционни маршрути на птици и морски бозайници;
 - в) подлежат на екологична оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и, когато е приложимо, на оценка съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО. Настоящата разпоредба не засяга съответствието на отделните проекти с приложимото законодателство на Съюза в областта на околната среда;
 - г) осигуряват полезни взаимодействия с определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници по ДЕВИ 3.
3. Държавите членки могат да спомагат в зоните за ускорено внедряване на нулеви нетни емисии за изграждането на необходимата инфраструктура за разработване на проекти за нулеви нетни емисии. Тази инфраструктура може да бъде, но не се ограничава до физическа, цифрова или електроенергийна инфраструктура.

Член 8б

Издаване на разрешения по линия на зоните за ускорено внедряване на нулеви нетни емисии

- 1. Разпоредбите, предвидени в раздели 1 и 2, се прилагат за отделните проекти в зоните за ускорено внедряване на нулеви нетни емисии.
- 2. За да се избегне дублиране на оценките, при издаването на становището съгласно член 7, параграф 1 определеното звено за контакт взема предвид резултатите от оценките, извършени съгласно член 8а, параграф 2, буква в).
- 3. Единното звено за контакт може да създава образци, указващи конкретните разрешения, необходими за проектите в зоните за ускорено внедряване на нулеви нетни емисии, и представянето им на компетентните органи. Образците могат да бъдат споделяни в платформата Net-Zero Europe.

Член 9

Приложимост на конвенциите на ИКЕ на ООН

1. С разпоредбите, определени в настоящия регламент, не се засягат задълженията по членове 6 и 7 от Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕ на ООН) за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, подписана в Орхус на 25 юни 1998 г., и по Конвенцията на ИКЕ на ООН за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, подписана в Еспо на 25 февруари 1991 г., и Протокола за стратегическа екологична оценка към Конвенцията, подписан в Киев на 21 май 2003 г.
2. Всички решения, приети съгласно настоящия раздел и членове 12 и 13, се оповестяват публично.

РАЗДЕЛ II

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОЕКТИ ЗА НУЛЕВИ НЕТНИ ЕМИСИИ

Член 9а

Сравнителен показател

Комисията и държавите членки подкрепят стратегически проекти в съответствие с настоящия раздел, за да се гарантира, че до 2030 г. производствените мощности в Съюза за стратегическите технологии за нулеви нетни емисии, изброени в член 3б, ще се доближат или ще достигнат сравнителен показател от поне 40 % от годишните нужди на Съюза от внедряване на съответните технологии, необходими за постигане на целите на Съюза в областта на климата и енергетиката за 2030 г.

Член 10

Критерии за подбор

1. Държавите членки признават като стратегически проекти за нулеви нетни емисии тези проекти за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, които ползват технология от списъка в член 3б, изпълняват се в Съюза, допринасят за постигането на целите и отговарят на поне един от следните критерии.

- а) проектът за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии допринася за технологичната и промишлената издръжливост на технологиите на Съюза за нулеви нетни емисии чрез увеличаване на производствените мощности за компонент или сегмент от веригата за създаване на стойност при технологиите за нулеви нетни емисии, по отношение на които Съюзът е силно зависим от вноса само от една трета държава;
- б) проектът за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии има ясно положително въздействие върху веригата на доставки на Съюза в отраслите, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии, или върху отраслите надолу по веригата, с разпространение на ефектите в други държави членки извън организатора на проекта и съответните държави членки, като същевременно допринася за конкурентоспособността, постигането на целите на Съюза в областта на климата и енергетиката и създаването на качествени работни места във веригата на доставки на Съюза в отраслите, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии, в съответствие с поне един от следните критерии:
 - i) добавя значителни производствени мощности в Съюза за съответната технология за нулеви нетни емисии, която допринася за постигането на целта, определена в член 9а;
 - ii) произвежда технологии с подобрена екологична устойчивост и ефективност;и в съответствие с поне един от следните критерии:
 - iii) въвежда мерки за привличане, повишаване на квалификацията или преквалификация на работната ръка, необходима при технологиите за нулеви нетни емисии, включително чрез чиракуване, в тясно сътрудничество със социалните партньори;
 - iv) възприема цялостни нисковъглеродни и кръгови производствени практики, включително например повторно използване на отпадна топлина, оползотворяване на страничните потоци и водна ефективност.

2. Държавите членки признават за стратегически проекти за нулеви нетни емисии проектите за съхраняване на CO₂, които отговарят на следните кумулативни критерии:

- а) обектът за съхраняване на CO₂ се намира на територията на Съюза, в неговите изключителни икономически зони или в континенталния му шelf по смисъла на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право (UNCLOS);
 - б) проектът за съхраняване на CO₂ допринася за постигането на целта, посочена в член 16;
 - в) за проекта за съхраняване на CO₂ е подадено заявление за разрешение за безопасно и постоянно съхраняване на CO₂ в геоложки формации в съответствие с Директива 2009/31/ЕО.
- 2а. Проектите за улавяне на CO₂ и проектите за инфраструктура за транспортиране на CO₂, които улесняват свързването на инсталации за улавяне на CO₂ с обекти за съхранение на CO₂, признати за стратегически проекти за нулеви нетни емисии съгласно параграф 2, също се считат за стратегически проекти за нулеви нетни емисии.
- 2б. Комисията предоставя обща информация, данни и насоки за оценката на критериите по параграфи 1 и 2.
3. Проектите за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, които ползват технология, посочена в член 3, параграф 1, буква аа), изпълняват се в „по-слабо развитите региони и регионите в преход“ и на териториите, финансирани от Фонда за справедлив преход, и които отговарят на условията за финансиране съгласно правилата на политиката на сближаване, след приключването на процедурата за възлагане, се признават от държавите членки за стратегически проекти за нулеви нетни емисии съгласно член 11, параграф 3 при писмено искане на организатора на проекта, без да е необходимо организаторът на проекта да подава официално заявление съгласно член 11, параграф 2.
4. Проект за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, изпълняван в Съюза, който допринася за осъществяването на общата цел, посочена в член 1, параграф 1, и който се ползва от иновационния фонд по линия на СТЕ на ЕС или е част от важни проекти от общоевропейски интерес, от европейските „водородни долини“ или от Европейската водородна банка, а също когато със средствата се подпомагат инвестиции в производствени мощности, ползващи технология съгласно определеното в член 3, параграф 1, буква аа), се признава от държавите членки за проект за нулеви нетни емисии съгласно член 11, параграф 3 по писмено искане на организатора на проекта, без да е необходимо той да подава официално заявление съгласно член 11, параграф 2.

5. Когато стратегически проект за нулеви нетни емисии допринася за верига за създаване на стойност за технология, която дадена държава членка не приема като част от общата структура на енергийните си доставки, държавата членка може да откаже да предостави статут на проект.

Член 11

Заявление и признаване

1. Заявленията за признаване като стратегически проекти за нулеви нетни емисии се подават от организатора на проекта до съответната държава членка
2. В заявлението по параграф 1 се съдържат всички изброени по-долу елементи:
 - а) съответните доказателства, свързани с изпълнението на критериите, посочени в член 10, параграф 1 или параграф 2;
 - б) финансово-икономически план за оценка на финансовата жизнеспособност на проекта в съответствие с целта за създаване на качествени работни места;
 - в) първа оценка на графика за проекта, за да се прецени кога проектът ще може да допринесе за сравнителния показател за производствените мощности на Съюза по член 9а или за целта на равнището на Съюза за капацитет за нагнетяване на CO₂ в член 16.
- 2а. Комисията предоставя предварително определен формуляр за подаване на заявленията по параграф 1.
3. В срок от един месец от получаването на пълното заявление държавите членки оценяват заявлението по параграф 1 в рамките на справедлив и прозрачен процес. Ако организаторът на проекта не е изпратил цялата съответна и пълна информация, необходима за обработването на заявлението, държавата членка изисква еднократно от организатора на проекта да представи без ненужно забавяне допълнителна информация, за да придобие заявлението завършен вид. Датата на потвърждаване на пълнотата на подадената информация служи за начало на процеса на оценяване.

- 3а. Ако в рамките на срока по параграф 3 не бъде взето решение, организаторът на проекта може да уведоми платформата Net-Zero Europe и Комисията без ненужно забавяне изисква от държавата членка да предостави на организатора на проекта актуализиран срок. След това държавата членка определя срока, в който ще бъде взето решение относно признаването на проекта за стратегически.
4. Комисията може да представи своето становище по одобрените стратегически проекти за нулеви нетни емисии. В случай на отхвърляне на заявлението от държава членка, заявителят има право да подаде заявлението до Комисията, която го оценява в срок от 20 работни дни. Оценката на Комисията не засяга решението на държавата членка.
5. Когато след оценката си в съответствие с параграф 4 Комисията потвърди отхвърлянето на заявлението от държавата членка, тя уведомява заявителя за своето заключение чрез писмо. Когато оценката на Комисията се различава от тази на държавата членка, платформата „Net-Zero Europe“, създадена по силата на член 28, обсъжда въпросния проект.
6. Когато Комисията или държава членка установи, че стратегически проект за нулеви нетни емисии е претърпял съществени промени или че вече не отговаря на критериите, посочени в член 10, параграф 1 или параграф 3, или че признаването му се основава на заявление, съдържащо невярна информация, тя информира съответния организатор на проекта. След като изслуша организатора на проекта, държавата членка може да отмени решението, с което на даден проект се предоставя статут на стратегически проект за нулеви нетни емисии.
7. Проектите, които вече не са признати за стратегически проекти за нулеви нетни емисии, губят всички права, свързани с този статут съгласно настоящия регламент.
8. Комисията създава и поддържа публично достъпен регистър на стратегическите проекти за нулеви нетни емисии.

Приоритетен статут на стратегическите проекти за нулеви нетни емисии

1. Организаторите на проекти и всички съответни органи гарантират, че за стратегическите проекти за нулеви нетни емисии тези процеси се придвижват възможно най-бързо в съответствие с правото на Съюза и националното законодателство.
2. Без да се засягат задълженията, предвидени в законодателството на Съюза, когато на проект бъде даден статут на стратегически проект за нулеви нетни емисии, държавите членки предоставят на стратегическите проекти за нулеви нетни емисии статут на проекти с възможно най-голямо национално значение, когато такъв статут съществува в националното законодателство, и ги третират по съответния начин в процесите по издаване на разрешения, включително тези, свързани с екологичните оценки и, ако националното право предвижда това, с териториалното устройство.
3. За стратегическите проекти за нулеви нетни емисии се смята, че допринасят за сигурността на доставките на стратегически технологии за нулеви нетни емисии в Съюза и следователно се разглеждат като проекти от обществен интерес. По отношение на въздействията върху околната среда, разгледани в член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2009/147/ЕО [или в член 4, параграфи 8 и 8а от Регламента относно възстановяването на природата], стратегическите проекти за нулеви нетни емисии в Съюза се смятат за проекти от обществен интерес и може да се смятат за проекти с по-висш обществен интерес, ако са изпълнени всички условия, определени в посочените законодателни актове.
4. Всички процедури за уреждане на спорове, иски производствa, жалби и средства за правна защита, свързани със стратегически проекти за нулеви нетни емисии, пред национални съдилища, трибунали, състави, включително за медиация или арбитраж, когато са предвидени в националното законодателство, се третират като спешни, ако и доколкото националното законодателство относно процесите по издаване на разрешения предвижда такива спешни процедури и при условие че се спазват обичайно приложимите права на защита на физическите лица или на местните общности. Организаторите на стратегически проекти за нулеви нетни емисии участват в такива спешни процедури, когато е приложимо.

Член 13

Времетраене на процеса по издаване на разрешение за стратегически проекти за нулеви нетни емисии

1. Продължителността на процеса по издаване на разрешения на стратегически проекти за нулеви нетни емисии не надвишава нито един от следните срокове:
 - а) 9 месеца за изграждане или разширяване на стратегически проекти за нулеви нетни емисии с годишно производство под 1 GW;
 - б) 12 месеца за изграждане или разширяване на стратегически проекти за нулеви нетни емисии с годишно производство от 1 GW или повече;
 - в) 18 месеца за всички необходими разрешения за експлоатация на обект за съхраняване в съответствие с Директива 2009/31/ЕО.
2. За стратегически технологии за нулеви нетни емисии, чието годишно производство не се измерва в GW, продължителността на процеса по издаване на разрешение не надвишава 12 месеца.
- 2а. Когато се изисква оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, етапите на оценката, посочена в член 1, параграф 2, буква ж), подточка i) от посочената директива, не се включват във времетраенето на процеса по издаване на разрешения, посочено в параграфи 1 и 2.

Член 14

Ускоряване на изпълнението на стратегическите проекти за нулеви нетни емисии

1. Комисията и, когато е приложимо, държавите членки предприемат дейности за ускоряване и привличане на частни инвестиции в стратегически проекти за нулеви нетни емисии. Без да се засягат разпоредбите на член 107 и член 108 от ДФЕС, тези дейности могат да включват предоставяне и координиране на подкрепа за стратегически проекти за нулеви нетни емисии, които са изправени пред трудности при достъпа до финансиране.
2. Държавите членки могат да предоставят административна подкрепа на стратегическите проекти за нулеви нетни емисии, за да улеснят тяхното своевременно и ефективно изпълнение, включително чрез:

- а) съдействие за осигуряване на съответствие с приложимите административни задължения и задължения за докладване;
- б) съдействие на организаторите на проекти за информиране на обществеността с цел да се повиши общественото одобрение на проекта.

Член 15

Координация на финансирането

1. В Платформата „Net-Zero Europe“, установена с член 28, се обсъждат финансовите нужди и пречките пред стратегическите проекти за нулеви нетни емисии, потенциалните най-добри практики, особено за развитието на трансграничните вериги за доставки в ЕС, по-специално посредством редовен обмен със съответните промишлени алианси.
2. По искане на организатор на стратегически проект за нулеви емисии платформата „Net-Zero Europe“ обсъжда и провежда консултации как може да бъде завършено финансирането на неговия проект, като взема предвид вече осигуреното финансиране и отчита най-малко следните елементи:
 - а) допълнителни частни източници на финансиране;
 - б) подкрепа чрез ресурси от групата на Европейската инвестиционна банка или други международни финансови институции, включително Европейската банка за възстановяване и развитие;
 - в) съществуващи инструменти и програми на държавите членки, включително от национални насърчителни банки, институции и агенции за експортно кредитиране;
 - г) съответни програми за отпускане на средства и финансиране от Съюза.

Глава III

Капацитет за нагнетяване на CO₂

Член 16

Цел на равнище Съюз за осигуряване на капацитет за нагнетяване на CO₂

1. До 2030 г. трябва да се постигне капацитет за нагнетяване от най-малко 50 млн. тона CO₂ годишно в обекти за съхраняване, разположени на територията на Европейския съюз, в неговите изключителни икономически зони или в континенталния му шелф по смисъла на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право (UNCLOS), което да не бъде комбинирано с повишено извличане на въглеродороди (EHR).
2. Всички обекти за съхраняване се проектират така, че да се експлоатират в продължение на най-малко пет години, и спазват принципите на справедлив и свободен достъп, предоставен по прозрачен и недискриминационен начин, както е определено в Директива 2009/31/ЕО.

Член 17

Прозрачност на данните за капацитета за съхраняване на CO₂

1. В срок от 6 месеца от влизането в сила на настоящия регламент държавите членки:
 - а) предоставят публичен достъп до данни за всички зони на тяхна територия, в които могат да бъдат разрешени обекти за съхраняване на CO₂, включително солени водоносни хоризонти, без да се засягат изискванията за защита на поверителната информация;

- б) задължават субектите, които притежават или са притежавали разрешително, както е определено в член 1, точка 3 от Директива 94/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁶, на тяхната територия, да направят публично достъпни всички геоложки данни, свързани с производствените обекти, които са били изведени от експлоатация или извеждането от експлоатация на които е било съобщено на компетентния орган, освен ако субектът е подал заявление за разрешение за проучване в съответствие с Директива 2009/31/ЕО;
- в) за целите на буква а) данните включват най-малко информацията, която се изисква в Известието на Комисията относно насоките за държавите членки за актуализиране на националните планове в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г.

2. До шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент и всяка година след това всяка държава членка представя на Комисията доклад, в който се описват:

- а) проектите за улавяне на CO₂ в процес на изпълнение и оценка на съответните нужди и планове за капацитет за транспортиране, нагнетяване и съхраняване;
- б) проектите за транспортиране и съхраняване на CO₂, които са в процес на изпълнение на нейна територия, включително статусът на разрешенията съгласно Директива 2009/31/ЕО, очакваните дати за окончателно инвестиционно решение (FID) и въвеждане в експлоатация;
- в) националните мерки за подкрепа, които са или ще бъдат приети с цел ускоряване на проектите, посочени в букви а) и б), както и мерките, свързани с трансграничното транспортиране на CO₂.

3. Когато в дадена държава членка не се изпълняват проекти за съхраняване на CO₂, тя докладва за планове си за улесняване на декарбонизацията на промишлените сектори или за развитие на трансграничното транспортиране на CO₂.

³⁶ Директива 94/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно условията за предоставяне и ползване на разрешения за проучване, изследване и производство на въглеводороди (ОВ L 164, 30.6.1994 г., стр. 3).

Принос на оторизираните производители на нефт и газ

1. Всеки субект, притежаващ разрешително, съгласно определеното в член 1, точка 3 от Директива 94/22/ЕО, е длъжен да допринася индивидуално за постигането на общата цел на Съюза относно наличния капацитет за нагнетяване на CO₂, определен в член 16. Този индивидуален принос се изчислява пропорционално въз основа на дела на всеки субект в производството на суров нефт и природен газ в Съюза от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2023 г. и се състои от капацитет за нагнетяване на CO₂ в обект за съхраняване, разрешен в съответствие с Директива 2009/31/ЕО относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и наличен за пазара до 2030 г. Субектите в производството на суров нефт и природен газ под даден праг, определен в съответствие с делегиран акт съгласно параграф 7, се изключват от това изчисление и не подлежат на плащане на вноски.
2. В срок от три месеца от влизането в сила на настоящия регламент държавите членки определят и докладват на Европейската комисия субектите, посочени в параграф 1, и техните обеми на производство на суров нефт и природен газ за периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2023 г.
3. След получаването на докладите, представени съгласно член 17, параграф 2, и след консултации с държавите членки и заинтересованите страни, Комисията определя приноса на субектите, посочени в параграф 1, към постигането до 2030 г. на целта на Съюза относно капацитета за нагнетяване на CO₂.
4. В срок от 12 месеца от влизането в сила на регламента субектите, посочени в параграф 1, представят на Комисията план, в който подробно се описва как те възнамеряват да изпълнят своя принос към постигането до 2030 г. на целта на Съюза относно капацитета за нагнетяване на CO₂. Тези планове:
 - а) потвърждават приноса на субекта, изразен като целеви обем на нов капацитет за съхраняване и нагнетяване на CO₂ в обект, въведен в експлоатация до 2030 г.;
 - б) определят средствата и етапите за постигане на целевия обем.

5. За да изпълнят своите целеви обеми за наличен капацитет за нагнетяване, субектите, посочени в параграф 1, могат да извършат някои от следните действия:
- а) да разработят проекти за съхраняване на CO₂ самостоятелно или в сътрудничество;
 - б) да сключат споразумения с други субекти, посочени в параграф 1;
 - в) да сключат споразумения с трети лица — организатори на проекти за съхраняване или инвеститори, за да изпълнят своя принос.
6. Две години след влизането в сила на регламента и всяка година след това посочените в параграф 1 субекти представят на Комисията доклад, в който подробно описват напредъка си по отношение на изпълнението на своя принос. Комисията оповестява тези доклади публично.
- 6а. Чрез дерогация държава членка може да поиска от Комисията да освободи посочените в параграф 1 субекти от индивидуален принос във връзка с производствените дейности, които са извършвали на територията на тази държава членка от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2023 г., при условие че:
- а) общият годишен капацитет за нагнетяване на всички обекти за съхраняване, експлоатирани от всеки субект, който е получил разрешение за съхранение по смисъла на Директива 2009/31/ЕО и който е взел окончателно инвестиционно решение, намиращо се на територията на държавата членка, надвишава размера на индивидуалния принос на субектите, посочени в параграф 1, във връзка със съответните производствени дейности. Годишният капацитет за нагнетяване, свързан с тези обекти за съхраняване, съответства на посочения в разрешенията за съхранение и в окончателните инвестиционни решения и допринася за постигането на целта за целия Съюз относно наличния капацитет за нагнетяване на CO₂, определен в член 16;
 - б) заявлението е подадено преди края на 2027 г.

Ако двете посочени по-горе условия са изпълнени, Комисията приема решение за освобождаване на съответните субекти, посочени в параграф 1, от техния индивидуален принос във връзка с производствените дейности, които са извършвали на територията на държавата членка, подала искането.

Освободените субекти могат да сключват споразумения в съответствие с параграф 5, букви б) и в) само по отношение на капацитет за нагнетяване, надвишаващ индивидуалния принос, от който са освободени, и размера на индивидуалните приноси, който е бил освободен.

Една година след решението за освобождаване и всяка година след това държавата членка представя на Комисията доклад, в който подробно се описва напредъкът на освободените субекти към изпълнението на техния принос за постигане на целта за целия Съюз относно наличния капацитет за нагнетяване на CO₂, определен в член 16. Комисията оповестява тези доклади публично.

66. До 31 декември 2028 г. Комисията оценява, въз основа на докладите съгласно член 31, параграф 1, буква б) и член 31, параграф 7, връзката между търсенето на капацитет за нагнетяване от проекти за улавяне на CO₂, които са в процес на изпълнение или се планира да влязат в експлоатация до 2030 г., и сумата на индивидуалните вноски на субектите, посочени в параграф 1, по отношение на производствените дейности на територията на дадена държава членка. В случай на значителен дисбаланс съответната държава членка може по изключение да поиска от Комисията дерогация по отношение на датата, до която са изпълнени индивидуалните вноски.
7. Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 32 с цел допълване на настоящия регламент по отношение на:
- а) правилата относно определянето на субектите, които трябва да участват с принос в съответствие с параграф 1, включително прага, под който субектите са освободени от принос;
 - а) условията, при които споразуменията между субектите, посочени в параграф 1, и инвестициите в капацитет за съхраняване в обекти, притежавани от трети лица, се вземат предвид, за да се изпълни индивидуалният принос съгласно параграф 5, букви б) и в);

- б) съдържанието на докладите, посочени в параграф 6, буква в). условията, при които Комисията може да освободи субектите от част от индивидуалния им принос в съответствие с параграф 6а.

Глава IV

Достъп до пазари

Член 19

Принос към устойчивостта и издръжливостта в процедурите за възлагане на обществени поръчки

1. При процедури за възлагане на обществени поръчки, попадащи в обхвата на директиви 2014/23/ЕС, 2014/24/ЕС или 2014/25/ЕС, когато договорите имат стратегическа технология за нулеви нетни емисии, посочена в член 3б от настоящия регламент, като част от своя предмет, или в случай на договори за строителство, включващи такава технология, възлагащите органи и възложителите прилагат минималните задължителни изисквания за екологична устойчивост, както са определени в актовете за изпълнение, посочени в параграф 4.
Това не възпрепятства възлагащите органи и възложителите да използват други минимални изисквания или критерии за възлагане във връзка с екологичната устойчивост.
3. Когато е приложимо, минималните задължителни изисквания, посочени в параграф 1, са под формата на:
 - а) технически спецификации или изисквания по смисъла на член 3б от Директива 2014/23/ЕС, на параграф 1 от приложение VII към Директива 2014/24/ЕС и на член 60 от Директива 2014/25/ЕС, или
 - б) условия за изпълнение на поръчките по смисъла на член 70 от Директива 2014/24/ЕС, на член 87 от Директива 2014/25/ЕС и на общите принципи на Директива 2014/23/ЕС.
4. Комисията приема акт за изпълнение, с който се определят минималните изисквания за екологична устойчивост. При приемането на този акт за изпълнение се вземат предвид най-малко следните елементи:

- а) пазарното положение на съответните технологии на равнището на Съюза;
- б) разпоредбите за екологична устойчивост, предвидени в други законодателни и незаконодателни актове на Съюза, приложими към обществените поръчки, обхванати от задължението по параграф 1;
- в) международните ангажменти на Съюза, включително СДП и други международни споразумения, с които Съюзът е обвързан.

Този акт за изпълнение се приема в срок от 9 месеца след влизането в сила на настоящия регламент в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 34, параграф 3.

5. Приносът на офертата за издръжливостта се взема предвид при процедурите за възлагане на обществени поръчки, когато договорите имат стратегическа технология за нулеви нетни емисии, посочена в член 3б от настоящия регламент като част от своя предмет, или в случай на договори за строителство, включващи такава технология, както и при договори, възложени въз основа на рамково споразумение, когато прогнозната стойност на тези споразумения е равна или по-висока от стойностите, посочени в член 8 от Директива 2014/23/ЕС, член 4 от Директива 2014/24/ЕС и член 15 от Директива 2014/25/ЕС.

Към момента на поканата за участие в състезателна процедура или на започването на такава процедура, когато Комисията е определила в съответствие с член 22, параграф 2, че делът на конкретна стратегическа технология за нулеви нетни емисии или на специфичните компоненти, използвани основно за производството на тези продукти с произход от трета държава, представлява повече от 50 % от доставките на тази конкретна стратегическа технология за нулеви нетни емисии или от тези специфични компоненти, използвани предимно за производството на тези продукти в рамките на Съюза, възлагащите органи и възложителите включват следните условия за процедурите за възлагане на обществени поръчки, посочени в параграф 1:

- а) задължение да не се доставят повече от 50 % от стойността на конкретната стратегическа технология за нулеви нетни емисии, посочена в настоящия параграф, от третата държава, както е определено от Комисията;

- б) задължение за срока на договора основните компоненти на стратегическата технология за нулеви нетни емисии, посочена в настоящия параграф, които са доставени или предоставени в изпълнение на договора, да представляват не повече от 50% от стойността на основните компоненти на конкретната стратегическа технология за нулеви нетни емисии, посочена в настоящия параграф, независимо дали тези компоненти се доставят или предоставят пряко от спечелилия оферент или от подизпълнител от третата държава, както е посочено от Комисията;
- в) да се предоставят на възлагащия орган или на възложителя при поискване от тяхна страна подходящи доказателства, съответстващи на буква а) или б), най-късно при приключване на изпълнението на договора;
- г) да заплащат пропорционална такса в случай на неспазване на условията, посочени в буква а) или б), в размер на най-малко 5% от стойността на конкретните стратегически технологии за нулеви нетни емисии от договора, посочен в параграф 5.

За договори, попадащи в обхвата на приложение I към СДП на Европейския съюз, както и на други имащи отношение международни споразумения, с които Съюзът е обвързан, възлагащите органи и възложителите не прилагат изискванията на букви а) – г) по отношение на икономическите оператори на източници на доставки, които са страни по тези споразумения.

Това не възпрепятства възлагащите органи и възложителите да прилагат допълнителни неценови критерии.

- 6. Възлагащите органи и възложителите могат по изключение да решат да не прилагат параграфи 1, 2, 3 и 5, когато:
 - а) необходимите технологии за нулеви нетни емисии могат да бъдат доставени от конкретен икономически оператор и не съществува достатъчно добра алтернатива или заместител и отсъствието на конкуренция не се дължи на изкуствено стесняване на параметрите на възложената поръчка;

- б) в отговор на предишна процедура за възлагане на обществена поръчка не са подадени подходящи оферти или подходящи заявления за участие;
- в) тяхното прилагане би задължило възлагащия орган или възложителя да придобие оборудване с непропорционални разходи или технически характеристики, различни от тези на съществуващото оборудване, или би довело до несъвместимост или технически трудности при експлоатацията и поддръжката.

Въз основа на обективни и прозрачни данни очакваните разлики в разходите от над 20% могат да се считат от възлагащите органи и възложителите за непропорционални.

Настоящата разпоредба не засяга възможността за изключване на оферти с необичайно ниска стойност съгласно член 69 от Директива 2014/24/ЕС и член 84 от Директива 2014/25/ЕС.

Член 20

Търгове за внедряване на решения за възобновяеми енергийни източници

1. При разработването на търгове за внедряване на енергия от възобновяеми източници и когато е разрешено да участват технологии, посочени като стратегически технологии за нулеви нетни емисии съгласно настоящия регламент, държавите членки включват:

- а) критерии за предварителна квалификация, свързани с отговорното бизнес поведение, киберсигурността и сигурността на данните и способността за цялостно и навременно изпълнение на проекта;
- б) критерии за предварително класиране, различни от посочените в буква а), или критерии за възлагане, за да се оцени приносът на търга за устойчивостта и издръжливостта, както е посочено в параграф 1а.

Това не засяга член 4 от Директива (ЕС) 2018/2001 и членове 107 и 108 от Договора, както и международните задължения на Съюза.

1а. Приносът на търговете към устойчивостта и издръжливостта се основава на критерия, определен в буква а), и на поне един от критериите, определени в букви б) – г), които са обективни, прозрачни и недискриминационни:

- а) принос за издръжливостта, като се взема предвид делът на стратегическите технологии за нулеви нетни емисии или на специфичните компоненти, използвани предимно за производството на тези продукти, които са с произход от трета държава и които представляват повече от 50 % от доставките на тази конкретна стратегическа технология за нулеви нетни емисии в рамките на Съюза;

За целите на буква а) държавата на произход се определя в съответствие с Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета;

- б) екологична устойчивост, надхвърляща минималните изисквания на приложимото законодателство;
- в) принос към иновациите чрез предоставяне на изцяло нови решения или подобряване на сравними най-съвременни решения;
- г) принос към интеграцията на енергийната система.

Това не пречи държавите членки да използват допълнителни неценови критерии извън изброените в настоящия параграф 1а.

Комисията ще приеме акт за изпълнение, в който допълнително се уточняват критериите за предварителната квалификация и за възлагането.

Този акт за изпълнение се приема в срок от 9 месеца след влизането в сила на настоящия регламент в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 34, параграф 3.

2. Когато се прилагат като критерии за възлагане, държавите членки определят за всеки от критериите за оценка на приноса на търга към устойчивостта и издръжливостта минимална тежест от 5% и комбинирана тежест между 15 и 30% на критериите за възлагане. Това не засяга възможността да се придаде по-голяма тежест на критериите, посочени в параграф 1а, букви б), в) и г), в съответствие с всяко ограничение за неценовите критерии, определени съгласно правилата за държавната помощ.
 3. Държавите членки не са задължени да прилагат съображенията, свързани с критериите за предварително класиране и за възлагане, определени в параграф 1, ако тяхното прилагане би довело до непропорционални разходи. Въз основа на обективни и проверими данни очакваните разлики в разходите от над 15% могат да се считат от държавите членки за непропорционални.
 4. Параграфи 1 – 3 се прилагат за най-малко 20% от годишното количество на търговете за всяка държава членка. След влизането в сила на акта за изпълнение, посочен в параграф 5, параграфи 1 – 3 се прилагат за годишното количество на търговете за всяка държава членка, както е определено в акта за изпълнение, посочен в параграф 5.
 5. До 31 декември 2027 г. и на всеки две години след това Комисията приема акт за изпълнение за определяне на дяловете от годишното количество на търговете за всяка държава членка, за които се прилагат параграфи 1 – 3, и за намаляване на прага на очакваните разлики в разходите, посочен в параграф 3. Определянето на дела на годишното количество на търговете се основава на всеобхватна оценка на прилагането на критериите за устойчивост и издръжливост при търговете за енергия от възобновяеми източници и тяхното въздействие върху ускореното внедряване на технологии за енергия от възобновяеми източници.
- Актът за изпълнение, посочен в параграф 1, осигурява достатъчно време за изпълнение, като гарантира най-малко 12 месеца след влизането в сила на акта за изпълнение, за да се адаптират националното право и структурата на търговете.

6. При изчисляването на годишното количество на търговете за всяка държава членка могат да бъдат изключени следните търгове:
- а) търгове за конкретна технология, когато за всички търгове през предходните 2 години не е набран достатъчен брой кандидати;
 - б) търгове за инсталации с максимален размер на проекта от 10 MW.
7. За да се улесни прилагането за всички държави членки, по-специално за тези с малко количество търгове, държавите членки, които не са стартирали повече от 2 търга годишно през последните 2 години, могат да изчисляват дела на търговете, за които се прилагат неценовите критерии, за период от 2 години.

Член 21

Други форми на публична намеса

1. Без да се засягат членове 107 и 108 от Договора и член 4 от Директива (ЕС) 2018/2001³⁷ и в съответствие с международните ангажменти на Съюза, когато решават да създадат нови или да актуализират съществуващи схеми в полза на домакинствата, дружествата или потребителите, които стимулират закупуването на крайни продукти на стратегически технологии за нулеви нетни емисии, държавите членки, регионалните или местните органи, публичноправните субекти или сдруженията, създадени от един или повече такива органи, или един или повече такива публичноправни субекти, разработват тези схеми по такъв начин, че да насърчават закупуването от бенефициентите на крайни продукти на стратегически технологии за нулеви нетни емисии с висок принос към устойчивостта и издръжливостта, както е посочено в член 21, параграф 3а, като предоставят допълнителна пропорционална финансова компенсация.

³⁷ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници.

2. Допълнителната финансова компенсация, отпусната от органите в съответствие с параграф 1 поради прилагането на критериите, посочени в член 21, параграф 3а, букви а), в) и г), не надвишава 5% от цената на крайния продукт на технологии за нулеви нетни емисии за потребителя.
3. При изготвянето и прилагането на схема, попадаща в обхвата на параграф 1, органът се основава на открит, недискриминационен и прозрачен процес за оценка на приноса на наличните на пазара крайни продукти на стратегически технологии за нулеви нетни емисии към издръжливостта и устойчивостта. Всеки краен продукт на стратегически технологии за нулеви нетни емисии има право да кандидатства по всяко време за присъединяване към схемата. Органът определя минимална оценка за крайните продукти на стратегически технологии за нулеви нетни емисии, които отговарят на условията за получаване на допълнителна финансова компенсация по схемата за подпомагане.
- 3а. Приносът към устойчивостта и издръжливостта на други форми на публична интервенция се основава на следните критерии, които са обективни, прозрачни и недискриминационни:
- а) принос за издръжливостта, като се взема предвид делът на стратегическите технологии за нулеви нетни емисии или на специфичните компоненти, използвани предимно за производството на тези продукти, които са с произход от трета държава и които представляват повече от 50 % от доставките на тази конкретна стратегическа технология за нулеви нетни емисии в рамките на Съюза;
- и поне едно от следните условия:
- б) екологична устойчивост, надхвърляща минималните изисквания на приложимото законодателство;
 - в) принос към иновациите чрез предоставяне на изцяло нови решения или подобряване на сравними най-съвременни решения;
 - г) принос към интеграцията на енергийната система.

Това не пречи държавите членки да използват допълнителни неценови критерии извън изброените в настоящия параграф 3а.

За целите на буква а) държавата на произход се определя в съответствие с Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

4. Държавите членки публикуват само на един уебсайт със свободен достъп цялата информация, свързана със схемите съгласно член 21, параграф 1, за всеки съответен краен продукт на стратегически технологии за нулеви нетни емисии.

Член 22

Координация на инициативите за достъп до пазарите

1. Комисията предоставя насоки относно прилагането на критериите за оценка на приноса към издръжливостта и устойчивостта на наличните продукти, обхванати от формите на публична намеса по членове 19, 20 и 21.
2. За оценката на приноса към издръжливостта Комисията приема акт за изпълнение, в който се предоставя списък на всеки от стратегическите крайни продукти на технологиите за нулеви нетни емисии и техните основни компоненти. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 34, параграф 3.

Въз основа на акта за изпълнение, посочен в параграф 1, Комисията предоставя актуализирана информация относно дяловете на доставките в Съюза с произход от различни трети държави през последната година, за която има налични данни, за всяка от стратегическите технологии за нулеви нетни емисии и техните основни компоненти. Държавата на произход се определя в съответствие с Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

3. В платформата Net-Zero Europe се обсъждат мерките, които предприемат държавите членки за прилагане на членове 19 – 21, и се обменят най-добри практики, наред с останалото, по отношение на практическото използване на критериите, определящи приноса към устойчивостта и издръжливостта в обществените поръчки, или на схемите за стимулиране закупуването на крайни продукти на технологии за нулеви нетни емисии.

Глава V

Повишаване на уменията с цел създаване на качествени работни места

Член 23

Европейски академии за промишленост с нулеви нетни емисии

1. При пълно зачитане на компетентността на държавите членки в областта на образованието и обучението, Комисията може да подкрепи, включително чрез предоставяне на начално финансиране, стартирането на европейски академии за промишленост с нулеви нетни емисии, които имат за цел:
- а) разработването, за използване по желание от държавите членки и доставчиците на обучение на техните територии, на учебни програми, съдържание и учебни и тренировъчни материали за обучение и образование, като например в областта на разработването, производството, инсталирането, въвеждането в експлоатация, експлоатацията, поддръжката, ремонтирането, екопроектирането, повторната употреба и рециклирането на продукти на технологии за нулеви нетни емисии, включително в областта на суровините, както и за подкрепа на капацитета на публичните органи, по-специално на онези от тях, компетентни да издават разрешенията и лицензите, посочени в глава II, и на капацитета на възлагащите органи, посочени в глава IV от настоящия регламент;
 - б) насърчаването на доброволното използване на учебните програми, съдържанието и материалите от доставчиците на образование и обучение в държавите членки;
 - б1) предлагането на подкрепа на доставчиците на образование и обучение, които използват учебните програми, съдържанието и материалите, изготвени от академиите с цел повишаване на качеството на предлаганото обучение;

в) разработването на удостоверения, включително ако е целесъобразно, на микроудостоверения за доброволно използване от държавите членки и доставчиците на образование и обучение на тяхна територия, за да се улесни прозрачността на придобитите умения и да се подобри възможността за прехвърляне на работни места и трансграничната мобилност на работната сила, както и да се насърчи намирането на съответствия със съответните работни места чрез инструменти като мрежата на европейските служби по заетостта (EURES) и EURAXESS, както и да се установи, че европейска академия за промишленост с нулеви нетни емисии е разработила програма за обучение или учебно съдържание.

2. Европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии създават половобалансирано съдържание, допринасят за борбата със свързаните с пола стереотипи и обръщат специално внимание на необходимостта от привличане към пазара на труда на повече жени и млади хора, незаети с работа, учене или обучение, както и на възрастни хора и хора с увреждания.

Член 24

Регулирани професии в отраслите за нулеви нетни емисии и признаване на професионалните квалификации

1. До 31 декември 2025 г. и на всеки две години след това държавите членки се стремят да установят дали програмите за обучение, разработени от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии, са равностойни на тези за специфичните квалификации, които изисква приемащата държава членка за достъп до регулирани дейности в рамките на професия от особен интерес за отраслите, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии във въпросната държава членка.

2. Ако държава членка заключи, че програмите за обучение, разработени от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии, са равностойни на тези за специфичните квалификации, които изисква приемащата държава членка за достъп до регулирани дейности в рамките на професия от особен интерес за отраслите, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии, тя ги прави публични и лесно достъпни онлайн. В допълнение, тя улеснява признаването на удостоверенията, издадени от доставчиците на образование и обучение въз основа на учебните програми, разработени от академиите, съгласно Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁸, когато притежателят на такова удостоверение иска достъп до регулирана професия по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36/ЕО, и това е от особено значение за отраслите, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии, като третира удостоверението като доказателство за официални квалификации съгласно член 11 от Директива 2005/36/ЕО.
3. Когато достъпът до професия, която е от особена важност за отраслите, които спомагат за постигане на нулеви нетни емисии, е регламентиран по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36/ЕО, на държавите членки се препоръчва да работят за разработване на общ набор от минимални знания, умения и компетенции, необходими за упражняването на тази специфична професия, с цел създаване на обща рамка за обучение, както е посочено в член 49а, параграф 1 от Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, за да се даде възможност за автоматично признаване на квалификациите. Платформата „Net-Zero Europe“ може също да представя предложения, както е посочено в член 49а, параграф 3 от Директива 2005/36/ЕО.

Член 25

Платформата Net-Zero Europe и умения в областта на технологиите за нулеви нетни емисии

Платформата Net-Zero Europe, посочена в член 28, подкрепя и допълва действията на държавите членки, когато това е осъществимо и като избягва непропорционалната административна тежест за държавите членки, както и като зачита тяхната компетентност, като консултира и подпомага Комисията и държавите членки, включително посочените в глави II и IV компетентни органи и възлагащи органи, чрез следните задачи:

³⁸ Директива 2005/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 22).

- 1) подпомага Комисията при оценяването, постоянния мониторинг и прогнозирането на търсенето и предлагането на работна ръка с необходимите умения в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, като по целесъобразност предоставя информация за дейностите на европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии;
- 2) наблюдава дейността на европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии и насърчава полезните взаимодействия с други инициативи и проекти на национално равнище и на равнището на Съюза в областта на уменията, укрепва и разширява добрите практики и осигурява общ надзор;
- 3) съдейства за мобилизиране на заинтересованите страни, включително промишлеността, социалните партньори и доставчиците на образование и обучение, за насърчаване на учебните програми, разработени от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии;
- 4) подпомага използването на учебните удостоверения, разработени от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии в държавите членки с цел идентифициране на уменията и съчетаване на уменията с работните места, наред с другото чрез отстояване на валидността и приемането на удостоверенията на целия пазар на труда в Европейския съюз;
- 5) подпомага по целесъобразност разработването на професионални профили за доброволно използване от държавите членки, състоящи се от общ набор от знания, умения и компетенции за ключови професии в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, като се основава, между другото, на програмите за обучение, разработени от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии, и, когато е целесъобразно, използва терминологията, предоставена от Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO), за повече прозрачност и мобилност между работните места и през границите на вътрешния пазар;
- 6) насърчава адекватните условия на труд за работните места в отраслите за технологии за нулеви нетни емисии, привличането на младежите, жените и възрастните хора на пазара на труда в отраслите за технологии за нулеви нетни емисии, както и на квалифицирани работници от трети държави, в съответствие с националните компетенции, право и практики, постигайки по този начин по-голяма диверсификация на работната ръка;

- 7) създава благоприятни условия за по-тясна координация и обмен на най-добри практики между държавите членки с цел осигуряване на повече квалифицирани кадри в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително чрез принос за политиките на Съюза и държавите членки за привличане на нови таланти от трети държави, в съответствие с националните компетенции, право и практики. Това се извършва в координация с вече съществуващите структури на европейското сътрудничество в областта на образованието и обучението;
- 8) търси полезни взаимодействия със съществуващи програми за обучение или образование, като се стреми наред с останалото към постигането на съответствие между програмите и нуждите на европейската промишленост.

Глава VI

Иновации

Член 26

Регулаторни лаборатории за технологиите за нулеви нетни емисии

1. Държавите членки могат по своя собствена инициатива да създават регулаторни лаборатории за технологиите за нулеви нетни емисии, които позволяват разработването, изпитването и валидирането на иновативни технологии за нулеви нетни емисии или други иновативни технологии в контролирана реална среда за ограничен период от време, преди да бъдат пуснати на пазара или в експлоатация.

Държавите членки създават регулаторни лаборатории за технологиите за нулеви нетни емисии в съответствие с параграф 1 по искане на всяко дружество, организация или консорциум, разработващи иновативни технологии за нулеви нетни емисии, които отговарят на критериите за допустимост и подбор, посочени в параграф 2, буква а), и които са били избрани от компетентните органи след процедурата за подбор, посочена в параграф 2, буква б).

2. Редът и условията за създаване и функциониране на регулаторните лаборатории за технологиите за нулеви нетни емисии съгласно настоящия регламент се приемат чрез актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 34. Редът и условията подкрепят гъвкавостта на националните компетентни органи за приоритизирането и вземането на решения относно одобряването на заявления за регулаторни лаборатории за технологии за нулеви нетни емисии. Редът и условията насърчават иновациите и регулаторния опит и отчитат в частност специалните обстоятелства и способностите на участващите МСП, включително стартиращите предприятия. Актовете за изпълнение включват общи основни принципи по следните въпроси:
- а) допустимост и подбор за участие в регулаторните лаборатории за технологии за нулеви нетни емисии;
 - б) процедура за кандидатстване, участие, мониторинг, излизане от и прекратяване на регулаторните лаборатории за технологии за нулеви нетни емисии;
 - в) реда и условията, приложими към участниците.
3. Участието в регулаторните лаборатории не засяга надзорните и корективните правомощия на органите, които упражняват надзор върху лабораторията. Изпитването, разработването и валидирането на иновативни технологии за нулеви нетни емисии или други иновативни технологии се извършва под надзора и с подкрепата на компетентните органи. Компетентните органи упражняват надзорните си правомощия по гъвкав начин в рамките на съответното законодателство, като адаптират съществуващите регулаторни практики и използват дискреционните си правомощия при изпълнението и прилагането на правните разпоредби към конкретен проект на регулаторна лаборатория за технологии за нулеви нетни емисии с цел премахване на пречките, облекчаване на регулаторната тежест, намаляване на регулаторната несигурност и подпомагане на иновациите в областта на технологиите за нулеви нетни емисии или други иновативни технологии.

4. Когато това е необходимо за постигане на целта на настоящия член, компетентните органи разглеждат възможността за предоставяне на дерогации или изключения, доколкото това е позволено от съответното право на Съюза. Компетентните органи гарантират, че планът за лабораторията гарантира спазването на изискванията на правото на Съюза и основните цели и съществени изисквания на националното право. Компетентните органи гарантират, че всеки значителен риск за здравето, безопасността или околната среда, установен по време на разработването и изпитването на иновативни технологии за нулеви нетни емисии или други иновативни технологии, се съобщава публично и води до незабавно спиране на процеса на разработване и изпитване до намаляване на този риск. Когато компетентните органи считат, че предложеният проект поражда изключителни рискове за здравето и безопасността на работниците, населението или околната среда, по-специално защото е свързан с изпитване, разработване или валидиране на особено отровни вещества, те одобряват плана за лаборатория само след като се уверят, че са въведени адекватни предпазни мерки, съизмерими с установения изключителен риск.
6. Участниците в регулаторната лаборатория за технологии за нулеви нетни емисии продължават да носят отговорност съгласно приложимото право на Съюза и на държавите членки за всяка материална вреда, причинена на трети лица в резултат на изпитването, провеждано в рамките на регулаторната лаборатория.
7. Срокът на регулаторната лаборатория за технологии за нулеви нетни емисии може да бъде удължен по същата процедура със съгласието на националния компетентен орган.

8. Регулаторните лаборатории за технологии за нулеви нетни емисии се проектират и прилагат по начин, който позволява, когато това е целесъобразно, да се улесни трансграничното сътрудничество между националните компетентни органи. Държавите членки, които са създали регулаторни лаборатории за технологии за нулеви нетни емисии, координират дейностите си и си сътрудничат в рамките на платформата Net-Zero Europe с цел обмен на важна информация с останалите държави членки в рамките на платформата. Платформата може да покани дружества, които са участвали в регулаторна лаборатория за нулеви нетни емисии, да споделят своя опит в процеса. Въз основа на информацията, осигурена от платформата, Комисията докладва ежегодно за резултатите от регулаторните лаборатории, включително добрите практики, извлечените поуки и препоръките за тяхното създаване, и когато е приложимо, за прилагането на настоящия регламент и на друго законодателство на Съюза в рамките на регулаторната лаборатория по начин, който е адаптиран за целите на лабораторията.

Член 27

Мерки за малките и средните предприятия, включително стартиращите предприятия

1. Държавите членки предприемат следните действия:
- а) предоставят на малките и средните предприятия, включително стартиращите предприятия, приоритетен достъп до регулаторните лаборатории за технологиите за нулеви нетни емисии, доколкото те отговарят на условията за допустимост, посочени в член 26;
 - б) организират дейности за повишаване на осведомеността относно участието в регулаторните лаборатории на малките и средните предприятия, включително стартиращите предприятия;
 - в) когато е целесъобразно, създават специален канал за комуникация с малките и средните предприятия, включително стартиращите предприятия, чрез който да предоставят насоки и да отговарят на запитвания относно прилагането на член 26.

2. Държавите членки отчитат специфичните интереси и нужди на малките и средните предприятия, включително стартиращите предприятия, и осигуряват подходяща административна подкрепа за участието им в регулаторните лаборатории. Без да се засяга прилагането на членове 107 и 108 от Договора, държавите членки следва да информират малките и средните предприятия, включително стартиращите предприятия, за наличната финансова подкрепа за техните дейности в регулаторните лаборатории.

Глава VII

Управление

Член 28

Създаване и задачи на платформата Net-Zero Europe

1. Създава се платформата Net-Zero Europe („платформата“).
2. Платформата изпълнява задачите, посочени в настоящия регламент.
3. Платформата може да предоставя консултации и да подпомага Комисията и държавите членки в действията им за постигане на целите, посочени в глава I от настоящия регламент, като отчита националните планове на държавите членки в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999³⁹.

³⁹ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (текст от значение за ЕИП), (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

4. Членовете на платформата Net-Zero Europe могат да координират действията си в рамките на платформата относно промишлените партньорства за нулеви нетни емисии, за да помогнат за насърчаването на възприемането на технологии за нулеви нетни емисии в световен мащаб и да подкрепят ролята на промишлените способности на ЕС в проправянето на пътя за глобалния преход към чиста енергия в съответствие с общите цели на настоящия регламент, произтичащи от член 1 от него. Наред с други теми платформата може периодично да обсъжда:

- а) как да се подобри сътрудничеството по веригата за създаване на стойност при технологиите за нулеви нетни емисии между Съюза и трети държави;
- б) как да се преодолеят нетарифните пречки пред търговията, например чрез взаимно признаване на оценката на съответствието или чрез ангажименти за избягване на експортни ограничения;
- в) кои трети държави биха могли да бъдат приоритетни при сключване на промишлените партньорства за нулеви нетни емисии, като се отчита:
 - и) потенциалният принос към сигурността на доставките предвид техните производствени мощности за технологии за нулеви нетни емисии;
 - ii) наличието на действащи споразумения за сътрудничество между дадена трета държава и Съюза;
 - iii) дали в регулаторната рамка на дадена трета държава и при нейното прилагане се гарантират наблюдението, предотвратяването и свеждането до минимум на въздействията върху околната среда, използването на социално отговорни практики, включително зачитане на правата на човека и основните трудови права и пълноценно и справедливо ангажиране с местните общности, използването на прозрачни стопански практики и предотвратяването на неблагоприятни въздействия върху правилното функциониране на публичната администрация и върховенството на закона;
- г) как да се стимулира производството в Европа, като се обърне внимание на финансирането, регулаторната рамка и гаранциите за инвестициите и местоположението.

Настоящият параграф не засяга прерогативите на Съвета в съответствие с Договорите.

5. Държавите членки оказват подкрепа на Комисията при изпълнението на мерките за сътрудничество, предвидени в промишленото партньорство за нулеви нетни емисии.

Член 29

Структура и функциониране на платформата Net-Zero Europe

1. Платформата се състои от представители на държавите членки и на Комисията. Тя се председателства от представител на Комисията.
2. Всяка държава членка назначава представител на високо равнище в платформата. Когато е целесъобразно в зависимост от функцията и експертния опит, дадена държава членка може да има повече от един представител във връзка с различни задачи, свързани с работата на платформата. Всеки член на платформата има заместник. Само държавите членки имат право на глас. Всяка държава членка има само един глас, независимо от броя на представителите.
3. По предложение на Комисията платформата приема своя процедурен правилник с обикновено мнозинство от членовете си.
4. Платформата провежда редовни заседания, за да гарантира ефективното изпълнение на задачите си, посочени в настоящия регламент. При необходимост платформата провежда извънредни заседания по мотивирано искане на Комисията или на държава членка.
5. Комисията подпомага платформата чрез изпълнителен секретариат, който осигурява техническа и логистична подкрепа.
6. Платформата може да създава постоянни или временни подгрупи, занимаващи се със специфични въпроси и задачи, свързани с настоящия регламент.
- 6а. Платформата заседава най-малко веднъж годишно, за да обсъди наблюдението, предвидено в член 31.

7. Платформата кани представители на Европейския парламент да присъстват като наблюдатели на нейните заседания, включително на заседанията на постоянните или временните подгрупи, посочени в параграф 6.
8. Когато е целесъобразно, платформата или Комисията могат да канят експерти и други трети страни със специфичен експертен опит по темата, включително от промишлеността и организациите на заинтересованите страни, да участват в заседания на платформата и на подгрупите или да предоставят писмени становища, но без право да участват в процеса на вземане на решения.
9. Платформата предприема необходимите мерки, за да гарантира безопасното боравене и обработване на поверителна и търговска информация с чувствителен характер.
10. Платформата полага всички необходими усилия, за да стигне до консенсус.
11. Платформата се координира и си сътрудничи със съществуващите и имащите отношение промишлени алианси.

Член 30

Връзка с националните планове в областта на енергетиката и климата

Държавите членки вземат предвид настоящия регламент при изготвянето на своите национални планове в областта на енергетиката и климата и техните актуализации, представяни в съответствие с членове 3, 9 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, по-специално по отношение на измерение „Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност“ на Енергийния съюз, както и при представянето на своите двугодишни доклади за напредъка в съответствие с член 17 от посочения регламент.

Глава VIII

Наблюдение

Член 31

Наблюдение

1. Комисията извършва текущ мониторинг във връзка с:
 - а) напредъка на Съюза по отношение на целите на Съюза, посочени в член 1, по-специално рисковете по отношение на доставките на технологии за нулеви нетни емисии, които биха нарушили конкуренцията или биха фрагментирали вътрешния пазар, и свързаното с това въздействие на настоящия регламент;
 - aa) напредъка на Съюза по отношение на показателя, посочен в член 9а;
 - аб) обема на вноса на територията на Съюза и на износа от нея в областта на стратегическите технологии за нулеви нетни емисии;
 - б) напредъка по отношение на целта на равнището на Съюза за осигуряване на капацитета за нагнетяване на CO₂, посочен в член 16, и свързаната с това транспортна инфраструктура за CO₂.
2. Държавите членки и определените от тях за тази цел национални органи събират и предоставят данните и другите доказателства, изисквани съгласно параграф 1, букви а), aa), аб) и б). По-специално те събират и на всеки 4 години докладват на Комисията данни относно:
 - а) установени пречки пред търговията с технологии за нулеви нетни емисии или със стоки, които използват технологии за нулеви нетни емисии в рамките на вътрешния пазар;
 - а) развитието на стратегическите технологии за нулеви нетни емисии и пазарните тенденции, както и пазарните цени за съответните технологии за нулеви нетни емисии, включително информация за търговете относно тяхната честота, цените на възлагане и количествата, доколкото е от значение за глава IV;

- б) производствения капацитет на технологиите за нулеви нетни емисии за всяка стратегическа технология и за всеки ключов компонент на веригата за създаване на стойност, ако е от списъка в приложение X, както и производствения капацитет на бъдещите стратегически проекти за нулеви нетни емисии, които са достигнали окончателни инвестиционни решения;
- ба) данни за заетостта и уменията за производството във всеки сектор на стратегическите технологии за нулеви нетни емисии, включително броя на служителите, недостига на работна ръка и умения, когато е приложимо, и цифровите изражения на нуждите от работна ръка и умения, за да бъдат изпълнени целите на настоящия регламент;
- г) следната информация, свързана с процесите на издаване на разрешения за всяка стратегическа технология за нулеви нетни емисии:
 - i. броят на започналите процеси за издаване на разрешения, броя на отхвърлените заявления и броя на взетите всеобхватни решения, като се посочва дали с тях е одобрен или отхвърлен даден проект;
 - ii. продължителността на процесите на издаване на разрешения, когато е взето всеобхватно решение, включително продължителността на удължаването на сроковете;
 - iii. информация за ресурсите, заделени за функционирането на определеното(ите) звено(а) за контакт;
- ж) броят и естеството на регулаторните лаборатории, създадени през последните 12 месеца;
- з) количеството CO₂, съхранявано постоянно под земята в съответствие с Директива 2009/31/ЕО.

За. Данните, посочени в параграф 2, се докладват, ако все още не са включени в или в съответствие с елементите на докладването, които се съобщават на Комисията съгласно член 17 и член 25 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

- 3б. Задълженията за докладване, посочени в параграф 2, не се прилагат, когато държавите членки считат, че това би било в противоречие с техните основни интереси в областта на сигурността в съответствие с член 346 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
4. Първият доклад се изпраща на Комисията от всяка държава членка в края на месец май на годината, следваща датата на влизане в сила на настоящия регламент. Следващите доклади се изпращат до края на месец май всяка година.
- 4а. Комисията е оправомощена да приема актове за изпълнение в съответствие с член 34, параграф 3 за определяне на образец за докладите, посочени в параграф 4.
6. Въз основа на докладите, представени съгласно параграф 2 от настоящия член, Комисията наблюдава напредъка на Съюза, посочен в параграф 1, буква а), и публикува съответните препоръки на годишна основа като част от годишните доклади за конкурентоспособността на технологиите за чиста енергия съгласно член 35, параграф 2, буква м) от Регламент (ЕС) 2018/1999. Препоръките включват и съображения относно това дали всички технологии за нулеви нетни емисии, необходими за постигане на целите по член 1, са обхванати от регламента.
7. Въз основа на проектите на заявления за разрешения, подадени съгласно член 10 от Директива 2009/31/ЕО, и на докладите, представени съгласно член 17, параграф 2 и член 18, параграфи 4 и 6 от настоящия регламент, Комисията наблюдава напредъка към постигането на целта на Съюза като цяло относно капацитета за нагнетяване на CO₂, посочена в параграф 1, буква б) от настоящия член, и докладва ежегодно на Европейския парламент и на Съвета.
8. Комисията информира платформата Net-Zero Europe за своите констатации.

Глава IX
Заключителни разпоредби

Член 32

Делегиране на правомощия

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 33 за изменение на условията, при които споразуменията между субектите, посочени в член 18, параграф 1, и инвестициите в капацитет за съхраняване в обекти, притежавани от трети лица, се вземат предвид, за да се изпълни индивидуалният принос по член 18, параграф 5, както и съдържанието на докладите, посочени в член 18, параграф 6.

Член 33

Упражняване на делегирането

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 32, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от [датата на прилагане]. Комисията представя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегираните правомощия се продължават мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 32, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуетноститутуционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 32, параграф 1, влиза в сила само ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 34

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

По въпросите, свързани с член 19, Комисията се подпомага от Консултативния комитет за обществени поръчки, създаден с Решение № 71/306/ЕИО на Съвета.

По въпросите, свързани с член 20, Комисията се подпомага от Комитета за Енергийния съюз, създаден с член 44 от Регламент (ЕС) 2018/1999.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011 във връзка с член 4 от него.

Член 35

Оценка

1. До ... [5 години след началната дата на прилагане на настоящия регламент] и на всеки три години след това Комисията извършва оценка на настоящия регламент и представя доклад за основните констатации на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет.
2. Оценката включва:
 - а) дали са постигнати целите на настоящия регламент, определени в член 1, по-специално неговият принос за функционирането на единния пазар, и неговото въздействие върху бизнес ползвателите, особено МСП, и крайните потребители, както и целите на Европейския зелен пакт;
 - б) дали разпоредбите в Акта за промишлеността с нулеви нетни емисии са подходящи за постигане на резултати след 2030 г. и за постигане на посочената в член 1 по-дългосрочна цел за климатична неутралност до 2050 г., като се вземе предвид, наред с други аспекти, възможността за включване в Акта за промишлеността с нулеви нетни емисии на други технологии, които могат да изиграят значителна роля за постигането на климатична неутралност до 2050 г., както и възможното разширяване на обхвата на настоящия регламент, така че да обхване изграждането или преобразуването на инсталации и съоръжения в сектори, в които намаляването на емисиите е трудно, към климатично неутрални процеси, при които изграждането или преобразуването на съответните инсталации и съоръжения намаляват значително и трайно нивата на емисии на CO₂ еквивалент от промишлените процеси до степен, която е технически осъществима.

3. При оценката се вземат предвид резултатите от процеса на мониторинг, посочен в член 31, както и технологичните нужди, произтичащи от актуализациите на националните планове за енергетиката и климата, нотифицирани от държавите членки в съответствие с [Регламента относно управлението на Енергийния съюз] и включени в доклада за състоянието на Енергийния съюз.
- 3а. Най-късно в рамките на същия срок, посочен в параграф 1, и след консултация с платформата Net-Zero Europe, Комисията оценява, и ако е необходимо, представя предложение за разширяване на списъка на технологиите за нулеви нетни емисии, посочени в член 3а, и на списъка на стратегическите технологии за нулеви нетни емисии, посочени в член 3б.
4. Компетентните органи на държавите членки предоставят цялата необходима информация на Комисията, с която разполагат и която Комисията може да изиска за изготвянето на доклада, посочен в параграф 1.
5. Когато въз основа на доклада, посочен в параграф 1, Комисията заключи, че има вероятност Съюзът да не постигне целите, посочени в член 1, параграф 1, в консултация с платформата Net-Zero Europe тя преценява осъществимостта и пропорционалността на това да предложи мерки, за да се гарантира постигането на тези цели.
6. Не по-късно от 31 декември 2026 г. Комисията може да предложи изменение на настоящия регламент, за да се въведе нова цел на равнището на Съюза за капацитета за нагнетяване на CO₂ до 2040 г. Комисията обосновава своя избор пред Европейския парламент и пред Съвета, ако реши да не предложи въвеждането на цел за 2040 г.

Член 36

Третиране на поверителна информация

1. Информацията, получавана в хода на прилагането на настоящия регламент, се използва само за целите на настоящия регламент и е защитена от съответното законодателство на Съюза и националното право.

2. Държавите членки и Комисията гарантират защитата на търговските и производствените тайни и на друга чувствителна, поверителна и класифицирана информация, получавана и генерирана в изпълнение на настоящия регламент, включително препоръките и мерките, които трябва да бъдат предприети, в съответствие със законодателството на Съюза и съответното национално право.
3. Държавите членки и Комисията гарантират, че не се понижава нивото на класификация или декласифицира класифицираната информация, която се предоставя или обменя съгласно настоящия регламент, без предварителното писмено съгласие на създателя на информацията съгласно съответното национално законодателство или правото на Съюза.
4. Ако държава членка прецени, че представянето на обобщена информация в контекста на член 18 все пак може да застраши нейния интерес в областта на националната сигурност, тя може да възрази срещу представянето от страна на Комисията чрез обосновано уведомление.
5. Комисията и националните органи, техните длъжностни лица, служители и други лица, работещи под надзора на тези органи, гарантират поверителността на информацията, получавана при изпълнението на техните задачи и дейности съгласно съответното национално законодателство или правото на Съюза. Това задължение се отнася и за всички представители на държавите членки, наблюдатели, експерти и други участници, които присъстват на заседанията на платформата съгласно член 29.

Член 37

Изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724

Регламент (ЕС) 2018/1724 се изменя, както следва:

- 1) В приложение I, първа колона, се добавя нов ред „С. Производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии“.
- 2) В приложение I, втора колона, на реда „С. Производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии“ се добавят следните точки:

„1. информация относно процеса на издаване на разрешения“

„2. финансови и инвестиционни услуги“

„3. възможности за финансиране на равнището на Съюза или на държавите членки“

„4. услуги в подкрепа на дейността на предприятията, включително, но не само, деклариране на корпоративен данък, местни данъчни закони, трудово право“.

3) В приложение II, първа колона, се добавя нов ред „Производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии“.

4) В приложение II, втора колона, на реда „Производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии“ се добавя следната точка:

„Процедури за всички съответни разрешения за изграждане, разширяване, промяна на предназначението и експлоатация на производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии, включително за стратегически проекти за нулеви нетни емисии, обхващащи всички заявления и процедури“.

5) В приложение II, трета колона, на реда „Производствени проекти в областта на технологиите за нулеви нетни емисии“ се добавя следната точка:

„Всички резултати, свързани с процедурите от потвърждаването на валидността, че заявлението е приключено, до уведомяването за цялостното решение за резултата от процедурата от страна на определеното отговорно национално звено за контакт“.

6) В приложение III се добавя следната точка:

„(8) Определено звено за контакт, действащо като единно звено за контакт съгласно член 4 от Регламента [относно Акта за промишлеността с нулеви нетни емисии]“.

Член 38

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на ... [деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*].

Той се прилага от [датата на влизането му в сила].

До [две години след датата на прилагане на настоящия регламент] член 19, параграф 1 се прилага само за договори, сключени от централни органи за покупки съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 16) от Директива 2014/24/ЕС и член 2, параграф 1, точка 12) от Директива 2014/25/ЕС, и за договори на стойност, равна или по-висока от 25 млн. евро.

Членове 20 и 21 се прилагат от [24 месеца след датата на прилагане на настоящия регламент].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент

За Съвета

Председател

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ X

Неизчерпателен списък на крайните продукти и специфичните компоненти, считани за използвани предимно за производството на технологии за нулеви нетни емисии

	Стратегически технологии за нулеви нетни емисии	Компоненти, „използвани предимно“ за тези технологии
1. Слънчеви фотоволтаични технологии и технологии за слънчева топлинна енергия	Слънчеви фотоволтаици	Слънчеви фотоволтаични модули Слънчеви фотоволтаични клетки Полупроводникови пластини от силиций Слънчеви фотоволтаични инвертори Слънчеви фотоволтаични стъкла Компоненти, свързани с баланса на инсталацията
	Слънчева топлинна енергия	Слънчеви топлинни панели Електроцентрала за концентрирана слънчева енергия Слънчеви топлинни огледала Слънчеви топлинни леци Кула (за разтопена сол) Топлообменник Топлопреносни флуиди Топлинен двигател (парна турбина) Генератор на електроенергия

2. Технологии за вятърна енергия от разположени на сушата и в морето инсталации за енергия от възобновяеми източници	Вятър	Турбинни лопати Структура на гондолата Постоянни магнити Предавателна кутия Шахти Генератор на електроенергия Контролен модул Лагери Кула Компоненти, свързани с баланса на инсталацията
	Енергия от морските вълни	Повърхностни платформи Отвесни колони Реактивни плочи Монтиране на системи за отвеждане на мощност Система за прикрепване/основна система Генератор Хидравлична система Честотен преобразувател

		Трансформатор Система за контрол
	Приливна енергия	Електрическа батерия Напречник Гондоли Приливни хвърчила Монтиране на системи за отвеждане на мощност Система за прикрепване/основна система Генератор Предавателна кутия Карданен вал Хидравлична система Честотен преобразувател Трансформатор Система за контрол Ротори
3. Технологии за акумулаторни батерии/акумулиране на енергия	Акумулатор	Аноди Катоди Електролити Сепаратори Клетка Модули Блокове

		Системи за управление на батерии
	Технологии за акумулиране на енергия	Акумулиране на топлина Гравитационно акумулиране на енергия Акумулиране под налягане Кинетично акумулиране Клапи Електронно контролно оборудване Помпи Топлообменници Цистерни Приемателни тръби Разтопени соли

4. Термопомпи и технологии за геотермална енергия	Термопомпи	Термопомпа Изпарител Кондензатор Компресор Прахообразно покритие Топлообменник Клапи Помпи Вентилатори (Синтетични) хладилни агенти
	Геотермална енергия	Циркулационни помпи Оборудване за извличане на топлина Парни турбини Турбинни разширители

5. Електролизьори и горивни елементи	Електролизьори	Аноди Електролизьори Катоди Катализатори Мембрани Електролити Биполярни плочи Компресори Системи за пречистване на вода Сушилни GDL (газодифузионни слоеве) MEA (мембранен електрод) Компоненти, свързани с баланса на инсталацията
	Горивни клетки	Мембранен електрод Мембрана Газова дифузия Аноди Катоди Електролити Катализатори Биполярни плочи

		Клетъчни уплътнители
6. Устойчиви технологии за биогаз/биометан	Устойчиви технологии за биогаз/биометан	Мембрани Електронни компоненти Резервоари за разграждане/ферментация Устойчиви на корозия материали и обвивки
7. Технологии за улавяне и съхранение на въглерод	Технологии за улавяне и съхранение на въглерод	Оборудване за улавяне от точкови източници Твърди адсорбенти Водни основни разтвори Мембрани Оборудване за компресиране Тръбопроводи Оборудване или превозни средства за превоз на CO ₂ Оборудване за впръскване

8. (Електроенергийни) мрежови технологии	(Електроенергийни) мрежови технологии	Проводници, кабели, кули, стълбове, изолатори SCADA/Системи за енергийно управление Трансформатори (мощност и измерване) Оборудване за автоматизация на подстанции Комутационни апарати Кондензаторни батерии, шини Системи за управление на батерии Електронни табла Компоненти и оборудване за силова електроника, включително технологии за постоянен ток Компоненти за управление и комуникация (модули на GPRS, програмируеми логически контролери (PLC) и други специфични системи за управление, датчици)
--	---------------------------------------	---